

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXX.

16. DUBNA (APRIL) 1938.

ČÍSLO (NO.) 925.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.
Published by the . . .
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

Předplatné:

Pro Spojené Státy\$2.75
Do Evropy a Kanady\$3.25
a v St. Louis, Mo., poštou

Adresa: Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 S. 11th Street St. Louis, Mo.

10. Neděle - Květná neděle; Makarius.
11. Pondělí - Lev Velký, ppž.; Isák.
12. Úterý - Julius; Zeno; Viktor; Lazar.
13. Středa - Hermenegild; Justin; Ida.
14. Čtvrtek - Zelený čtvrtek; Valerian.
15. Pátek - Velký pátek; Theodor.
16. Sobota - Bílá Sobota; Benedikt.

Dějiny Českých Katolíků ve Státě Texas zaslá- ny do tisku.

Dějiny tyto byly odeslány do tisku "Hlasu" v St. Louisu. Zbývá mi ještě dokončení dějin našich česko-katol. spolků a jiných důležitých záznamů.

Zadání dějin neznamena, že dějiny dostanete do rukou již za dva či tři měsíce. Znamená to, že jejich vydání se přiblížilo o další a veliký krok k cíli. Ještě několik měsíců trpělivosti, a ti, kteří dějiny mají předplaceny i ti, kteří si je ještě předplatí, dostanou do ruky dílo, jež bude trvalou památkou na naše předky a nás samé v Texasu žijící.

Vykonali jsme dosud, co se dalo. Vydání dějin nyní již závisí jedině na dostatku peněz. Potřebujeme další předplatitele, potřebujeme mecenáše, kteří by naše veliké dílo umožnili dary neb bezúročnými půjčkami.

2000 knih má být vydáno. Polovice nákladu bude "Hlasu" zaplacená nyní, druhá přes \$2,-000 musí být zajištěna před vydáním dějin. Velké vydání představují též obrázky v dějinách, které však osady, spolky i jednotlivci z větší části mají zaplacené, jen něco málo jich má ještě platit. Doufám, že i ti tak co nejdříve učiní.

Dějiny budou sem posílány k opravě a k případným dodatkům, ale bude se brát zřetel jen na ty nejdůležitější. Dějiny jsou v předplacení laciné; pouze jen \$3.00 stojí vázaná kniha s dějinami všech osad a s četnými vyobrazeními. Svaz počítal nízkou cenu, aby koupě dějin přístupná byla všem. Chtěl tak umožnit vydání díla nehynoucí ceny pro naše potomky, aby jednou hlásalo práci a činy těch, kteří se o rozkvět našich osad tolik přičinili.

Kdo ještě nemáte dějiny předplacené, učinite tak co nejdříve, neb pomůžete Svazu v jeho u-

šlechtilé práci pro vás a naše budoucí. Předplatné, peníze za rytinky neb půjčky pošlete na pokladníka: Mr. Jos. Viktorin, Rte 1, Wharton, Texas, neb na jejich redaktora: Stan. Novotný, Hallettsville, Texas.

Musí to přece zkusit. "Pepíku," ptá se strýc, "čím chceš být, až budeš velký?" — "Budu polárním badatelem," odpovídá pětiletý klouček a rychle dodává: "Půjč mi, strýčku, korunu." — "Na co pak ji potřebuješ?" — "Víš, já si koupím ajkskrým, abych zkusil, jestli tu zimu sne-su."

Velmi cenná premie ZDARMA!

"Povídka mého života" . . .

napsaná továrníkem Fr.
Vlčkem z Cleveland, O.

Kniha tato není žádný suchý životopis, je to zajímavý román. Je to pravdivá povídka českého přistěhovalce, který zvítězil nad mnohými a těžkými překážkami, které mu neznámá země v cestu kladla, avšak svou pracovitostí a rozhledem domohl se úspěchu a uznání.

Jsou to vlastně dějiny nás všech, jenom že mnohý z nás padl a jen některý se vyšvihl v tom těžkém životním zápase zde v cizině.

Každý si tuto krásnou a poučnou knihu rád přečte. Je o 365 stranách, ilustrovaná a má kupní cenu více než \$1.00.

DOSTANETE JI ZDARMA, KDYŽ NÁM ZÍSKÁTE NOVOU ODBĚRATELKU "ČESKÉ ŽENY" - A TO NEJEN VY, ALE TĚŽ I NOVA ODBĚRATELKA "ČESKÉ ŽENY".

Pokuste se tedy získat nové čtenářky, čímž nám usnadníte vydávání a zlepšování Vašeho oblíbeného časopisu. Chcete-li jinou knižní, rovnocennou premii, pak pište na adresu:

ČESKÁ ŽENA

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROC. (VOL.) XXX.

ST. LOUIS, MO., 16. DUBNA (APRIL) 1938.

ČÍSLO (NO.) 925.

Radost' Velikonoční.

Jak jednotvárným a nudným byl by každý rok, kdyby žádných svátků nestálo v kalendáři. Byl by jeden den jako druhý. Jak milé jest, že nám katolická církev dává příležitost, během roku slaviti rozmanité svátky. Ony jsou příjemnou změnou všedního života; zabírají, abychom neklesli pod tíží vzdejších starostí, abychom v práci neumdleli; pozdvihují nás z prachu pozemského a dávají nám pocítiti už napřed nebeské radosti; ony ozařují náš život pozemský. Kdyby nás chtěl připravit o náboženství, ten by nám vzal i ty krásné slavnosti, tu největší radost. . . .

Když už každý svátek je nám zřídlem čisté a svaté radosti, tak je to obzvláště Hod Boží velikonoční, největší svátek v roce. . . Přechod z největšího smutku do největší radosti zrovna nás překonává. Chrám Páně oděl se v roucho nejslavnější, stříbro a zlato třpytí se na rouchách kněžských. - Jasně a radostně znějí zvony, varhany jásají, církev neumdlévá ve zpívání alleluja. Sama příroda se raduje, probouzejíc se ze zimního spánku, skřívanci jásají a vítají blížící se jaro. . . Slavnost velikonoční je slavností nejradostnější.

Komu platí ta naše radost? Ježíši milému. **My se radujeme nad jeho zmrtvýchstáním.** - Ach, co všechno nebylo mu trpěti! To se nedá nikterak popsati. Ted' však všechno šťastně přestál. Dokonalost jest, zvolal už na kříži. Ta tam bolest, ted' následuje klid, dokon-

Vzkříšení.

Vstalt' jest Kristus! Všecko jásá,
stromků tiché šumění
všemu světu zvěst tu hlásá,
slaví Pána vzkříšení.

Slavné jitro velikonoční
Slunko zemi celuje.
Duše, nový život počni.
Bůh nás nejvšš miluje.

Hlásají to Krista rány,
jež mu září na těle,
k záruce jsou lidem dány,
skví se v září přeskvělé.

Bůh se s láskou na svět dívá,
Krví Syna zrosený,
srdcem víří radost živá,
slaví Boží vzkříšení.

Vstalt' jest Kristus! Není smrti
s Nim-li budem spojeni . . .
pouta hříchů Ježíš drtí,
chystá duším vzkříšení.

čena práce, ted' následuje odměna. Radujme se nad vítězstvím, jehož dobyl Pán Kristus. Když David, překonav obra Goliáše, vítěz z boje vracel se domů, přišly mu naproti panny s tamburinami, - s plesáním a zpěvem, takže Saul Davidovi záviděl. Pán Ježíš přemohl obra daleko mocnějšího, - knížete temností. Jakž bychom se neměli nad tím radovati? Radujme se i nad svým vykoupením. - Nám křesťanům, vzešlo nové světlo, nový den, když nás Kristus na kříži vykoupil a od hříchu, smrti a

pekla vysvobodil. Kristus, vítěz nad smrtí, původ světa obnovy, mocnou rukou mocně zdrtil kruté pekla okovy, zpíváme v kancionále. Proto se musíme radovati a velkou slavnost konati.

S námi se raduje celé nebe a celá země. **Radují se andělé.** Dosud byli samojedinými obyvateli nebeskými, pádem zlých andělů mnoho míst se v nebi uprázdnilo; ted' mají býti vyplněna, nové zastupy občanů nebeských ubírají se do království věčného, novou společnost obdrží blažení duchové. . . .

Radují se spravedliví starého zákona. Ach, jak dlouho bylo jim v předpekli čekati, jak toužili po svém vysvobození a vykoupení, - po jasných výšinách nebeských, po patření na Boha. Jak často se modlili: Rosu spust'te, nebesa, s hůry a oblaky dštěte spravedlivého! Země kéž se otevře a vypuči Spasitele! A ted' je Spasitel už tu, už zemřel na kříži; duše jeho sestupuje do předpekli, aby zvěstovala spravedlivým jejich vykoupení! O, jaká radost! Jako se vězeň raduje, když je puštěn na svobodu, tak se oni radovali. Cítíme s nimi radost tu a pějeme alleluja.

Radují se apoštolové nad vzkříšením Božského Mistra. Nezklamali se v něm. - Nedávno byla jejich věrnost, trpělivost, víra a naděje těžké zkoušky vystavena. Čas zkoušky je u konce; Spasitel žije opět; měl pravdu, když jim předpověděl své vzkříšení. Hle, my vstupujeme do Jerusáléma a tam se všechno vyplní, co psali

proroci o Synu člověka; neboť bude pohanům vydán, zle s ním bude nakládáno, bude bičován a uplván; potom jej usmrtí a na třetí den vstane opět. Tenkrát nechápali těch věcí; teď chápou všechno, teď věří, že Ježíš musel zemřít, aby lidstvo vykoupil; teď jsou pro něho celí rozohnění.

S apoštoly radují se spolu zbožné ženy. S láskou lnouce k Spasiteli, plakaly velmi, když ho viděly v bolestech a mukách, měly s ním soustrast, neopustily ho, ještě pod křížem vytrvaly u něho a zůstaly sedět u jeho hrobu a po sobotě hned tam zase šly, aby tělo jeho pomazaly. Za tu věrnost čekala jich odměna; měly první spatřiti vzkříšeného a zvěstovati ostatním radostné poselství o jeho zmrtvýchvstání. I šly, vypravuje svatý Matouš, s velikou radostí od hrobu a běžely, aby to zvěstovaly jeho učedníkům.

Nejvíce však se raduje blahoslavená Panna Maria. Komu šlo utrpení Ježíšovo více k srdci jak jí? Zato se měla nejvíce a nejspíše ze všech nad jeho vzkříšením radovati.

Když nemocné dítě zase oždraví, ach, jakou radost má jeho matka; jakou radost by teprv měla, kdyby jí dítě zemřelé zase oživilo. Kdož je s to vylíčiti radost vdovy naimské a ženy Jairovy, - když Spasitel vzkřísil dítka jejich k životu. Takovou a ještě větší radost měla milá Matička Boží nad shledáním se svým Synem. Proto píše církev hned na Bílou sobotu při vzkříšení: **"Regina coeli laetare, alleluja - raduj se, nebes královno, alleluja, neb ten, jehož jsi nosila pod srdcem, alleluja, vstal opět z mrtvých, jakž byl předpověděl, Alleluja!"**

Ježíš je vlastní syn Panny Marie; kromě něho má ještě přijaté děti; to jsme my, křesťané. Ach, jak mnohé z těch dětí onemocní těžce na duši, ba zemrou zrovna pro nebe, upadnuvše do hříchu smrtelného. Zda bychom neměli jí dáti náhradu za bolesti, jež vystála, a jí novou radost velikonoční připraviti, když opustíme hříchu

hrob nečistý a zapáchající a vstaneme k novému životu milosti? - Ó kéž by tak všichni učinili v tomto čase velikonočním! Co prospějí krásné velikonoce, když se neslaví spolu vlastním duchovním zmrtvýchvstáním a životem novým? - Kéž se tedy vyplní, oč prosíme v jedné písni velikonoční: "Kriste, jenž jsi pro porobu lidstva složil božskou zář, dej, ať povstanouce z hrobu, věčně zříme tvoji tvář."

Mája Nováková:

Pohozený Závoj.

I.

Konkurs . . .! Toto slovo jako dýka zabodlo se do zmučeného mozku velkoobchodníka Romana, když skončil roční bilanci. Spekulative, akrobatka tančící na napjatém laně úspěchů bez sítě opatrnosti zřítíla se dolů a strhla s sebou i štít jeho firmy. Pozdě si teď Roman vyčítal, proč více nevzdoroval vábení této sirény. Potřeboval on, otec dvou dospělých synů, trýzniti se nejistotou, bude-li mu příznivo vrtkavé štěstí? Ted' je finančně zničen. Nezbyvá mu nic jiného než se vyrovnat a nechat se žít syny.

Roman vyskočil a začal rozčileně přebíhat kanceláři. Je už sice dosti stár, aby si odpočinul, ale jeho obchod - po otci zděděná firma? Lpěl na ní, jako kdysi lpěli sedláci na kousku rodné půdy. - Při pomyslení, že jeho vinou má být zničena, ocitl se v pokušení prohnat si hlavu kulí. Ale přemohl se. Na to má dosti času, až vše bude neodvolatelně ztraceno. Nutno přemýšlet o záchraně. Posměšný úsměv zkřivil mu při tom rty. Vysmíval se sám sobě, že ještě doufá. - Kdo by se odvážil půjčiti mu tak velkou sumu bez pevné záruky? Je tedy konec naděje na nějaké vyvážnutí. Kdo by mu pomohl? - S horečným spěchem prosmykl mozkiem všechny své přátele a známé.

U posledního jména, které bezděčně ho napadlo, se zastavil. - Zuzana. - Jeho bývalá láska, která kdysi musila ustoupit firmě, - měla by ji nyní zachránit. - Jaká

to ironie! - V situaci méně kritické sváděla by k smíchu. Ale přes všechno stál tento nápad, jediný to světlejší bod v temnotě beznaděje, za uvážení.

Velkoobchodník si přetřel čelo i spánky kolínskou vodou a počal přemýšlet klidněji.

Je tomu již více než třicet let, co opustil Zuzanku. Za tu dobu se z chudé úřednice stala bohatá dáma a sice zásluhou jejího muže. Divil se tehdy, když se doslechl, že jemná Zuzanka se provdala za praktického Israelitu. Nečekal ovšem, že nepatrný obchodní zastupce s chytrostí a houževnatostí své rasy využije bídy válečných let a své ženě připraví domov, jaký by jí nemohl poskytnouti ani on. . . .

Před pěti roky Zuzana ovdověla. Po neúnavném Loewy, o němž kolovaly pověsti jako o nejšpinavějším lichváři a zloději, zůstala jí nádherná vila, stoh cenných papírů a milion na hotovosti. A tento milion, jehož nuly jednu po druhé řadil k sobě syn vyvoleného národa za válečné vřavy a proklínání vysávaných, měl staré firmě Viktor Roman dodat dřívějšího lesku.

Velkoobchodník opustil kancelář a poručil si auto. V jeho hlavě vznikl plán s onou rychlostí a odvahou, jež propůjčuje zoufalství. Byl skoro klidný, když usedal do měkkých polštářů vozu, - který snad v krátké době padne v úhradu kotrmelců jeho opatrnosti.

"Dejvice, vila "Zuzana", udal řidiči směr jízdy.

Když pak vystupoval před malým zázrakem stavitelského umění dvacátého století, zakolísal na okamžik. Znenadání se mu vynořila vzpomínka na plačící a pokorěnou Zuzanku, když jí tenkrát vysvětloval, že on, nastávající šéf, nemůže se oženit s chudým děvčetem.

Vzmužil se však ihned. Co se může stát než že bude odmrštěn. Nuže, přijme to jako první úder, které pak budou rychle za sebou následovat.

Odevzdal panské svoji navštívenku a rozhlížel se salonem. . . . Všecko kolem drahé, avšak jednoduché, mluvilo o jemném vkusu paní domu. Nikde nebila do očí nevkusná nádhera, jež činila tak směšnými válečné zbohatlíky.

Za chvíli se tiše otevřely dveře a vstoupila tmavě oděná paní. - Světlé vlasy hladce sčesané vzad, šedomodré oči se slabým vějířkem vrásek a poněkud trpce stažená ústa - to byla kdysi hezká a smavá Romanova Zuzanka - nyní paní Loewyová, bohatá vdova a soukromnice.

Nezarazila se nikterak, spatřivši svého bývalého milence. Třicet let zacementovala ránu v jejím srdci a na jizvu nanaslo prach zapomenutí. Připadalo jí už jen jakýmsi nejasným snem, že oni dva se kdysi šíleně líbávali ve stínu parku a mluvili nesmysly zamilovaných. - Kam se podělo to štěstí, jež jim dával pouhý pohled do očí druhého? Ted' stojí proti sobě jako lidé, kteří se setkali po prvé v životě. Co je tedy ta opěvovaná a velená láska? Povinná daň mládí přírodě, zdůrazňující Schopenhauerovu filosofii v jeho "Metafysice lásky".

"Jak se daří, pane Romane?" - začala stereotypně, - usednuvši proti svému hostu.

Roman, jemuž každá chvílka nejistoty ubírala na klidu, rozhodl se využít otázky.

"Špatně . . ." řekl prostě. "Jsem na mizině."

"To není možné," zvolala nedůvěřivě paní Loewyová, "žertujete . . ."

Roman s povzdechem svěřil

hlavu.

"Bohužel nikoliv. Komu visí nad hlavou konkurs, - tomu není do žertu. A proč se tolik divíte, milostivá paní? Spekulace zruinovala už více lidí, kteří byli finančně silnější než já."

"Proč jste se pouštěl do tak odvázných věcí? Vám, otci zaopatřených synů, nebylo toho zapotřebí."

"Vidím to také a spílám si, kdydy chodím. Moji ubozí hoši! Tak snažíví oba a ted' mají být syny zkrachovaného otce."

"Což není naděje na záchranu? Alespoň částečně . . ."

"Taková ne. Je jedna úplná nebo žádná."

Mezi obočím paní Loewyové vyskočila několik vrásek. Namítala znervosněle.

"To je řečeno trochu nesrozumitelně."

Velkoobchodník, nespouštěje s ní oči, uhodl, že za to léta manželský obchodnický ostrovtip jejího muže nezůstal na ni bez účinku. . . .

"Objasním vám to . . ." řekl odhodlaně. "Nuže, tato moje poslední naděje jste vy. Vy jediná můžete zachránit mé syny před hanbou."

Paní Loewyová se prudce vztyčila. Vrásek na jejím čele přibývalo a mírný pohled šedomodrých očí ztemnil mrak.

"Myslila jsem si to," zasmála se ostře. "Proto tedy ta návštěva, - která od oné kondolenční po smrti mého muže je první. Rozumím vám dobře, pane Romane; - lépe než tušíte. - Nejedná se vám o syny, nýbrž o vaši firmu, které jste tehdy klidně obětoval moje štěstí. Jen k vůli ní jste se oženil bohaté, k vůli ní jste mě učinil tak nešťastnou. - A za to mám ted' vlastní rukou omývat její potříštěný štít? Nemluví ze mne bolest. To už dávno minulo, - ale pobuřuje mě, že žádáte ode mně takové sebezapření právě vy, který ho nejméně zná. - Uznáte tedy, že vám nemohu poskytnouti půjčky."

"Nežádám vás o ni, Zuzanko," odpověděl Roman ku podivu klidně. "Taková velkomyslnost by

hraničila až s hloupostí."

Paní Loewyová sebou trhla.

"Jste bezmezně upřímný," usykla ironicky.

"Chci jím teprve být. Vyslechněte mě jen. - Je mi padesát osm let a vám o deset méně a proto nechci to, co přijde, přikrašlovat sentimentalitou vzpomínek. - Při našem věku vyjímalo by se to už směšně. - Míval jsem vás velice rád, jak jsem neměl za celé manželství svoji ženu, třebaže byla hodná a řádná. Přešlo mě to časem právě tak jako vás, ale zájem o sebe jsme si uchovali přece. Toho důkazem je, že jsme vzájemně dobře zpraveni o svých rodinných poměrech. - Váš muž vám zajistil blahobyt, ale nebylo v jeho moci otevřít vám dveře salonů. Chápal jsem, proč jste se za celá ta léta stranila společnosti. - Té, do které byste chtěla, zavání vaše peníze stuchlými konservami - které dodával vojsku Loewy a budou tak dlouho, dokud ponesejte jeho jméno. - Zuzanko, navrhuji vám. Staňte se paní Romanovou a to vám dokořán otevře dveře, které se dodnes před vámi zavírají. Svými penězi odvalíte ode mně úpadek a samozřejmě budete pak universální dědičkou. Viktor i Stáňa mají své podíly po matce už vyplaceny. Neztratíte tedy ničeho. Pomůžete mně a sobě také. Prosim vás jen, Zuzanko, neotálejte s rozhodnutím. Každá minuta je mi drahou."

Paní Loewyová ho vyslechla bez vyrušování. Nepřisvědčila na nic, ale střídání barev v jejím obličejí dokazovalo Romanovi, že jeho pozorování byla správná. - Když skončil, zvedla oči.

"A což když odmítnu . . .?" zeptala se s upřeným pohledem na něho.

Zbledl a jeho postava se schýlila.

"Nebudu vám mítí za zlé. Nechávat pomstu Hospodinu je už trochu přežitě."

Tato nelíčená resignace mu posloužila více než dlouhé přemlouvání. Paní Loewyová přikročila k oknu a bubnovala chvíli prsty na jeho sklo.

"Viktore," obrátila se pak napolo k Romanovi, "neříkám ještě 'ano', ale přineste mi zítra nebo ještě dnes večer svoji bilanci. Ráda bych znala výši vašich pasiv. Nechci kupovat zajíce v pytli. A svolím-li, upíšeme smlouvu, neboť tento sňatek bude vlastně obchodem."

Roman slíbil rád a ten večer, - který spolu ztrávili sčítáním jeho dluhů, je trochu sblížil.

"Přijímám tedy", řekla obchodnický suše Zuzana, když byli hotovi. "Ku krytí stačí tři čtvrtiny mého jmění. Nebudou-li vaši synové ničeho namítati, můžeme náš obchod dát potvrdit na radnici."

II.

Katastrofa byla zažehnána, ale Roman se dlouho netěšil ze svého, znovu kvetoucího závodu. - Zemřel po dvouletém manželství se Zuzanou, které bylo nad očekávání spokojené a vyrovnané. - Po jeho smrti prodala jeho choť obchod i dům na Vinohradech a přestěhovala se do své vily v Dejvicích.

Tehdy poprvé došlo mezi ní a jejími nevlastními syny ke konfliktu. Oba odepřeli považovati její vilu za svůj domov tvrdíce, že úmrtím otcovým nemají k tomu více práva. Tehdy paní Zuzana plakala. - Přilnula upřímně k těm velkým hochům, v nichž by nebyl nikdo hledal bratry.

Starší Viktor po otci urostlý, tmavovlasý, až pedanticky přesný a stále přemýšlející byl pravým opakem mladšího Stanislava, - tmavorusých vlnitých vlasů a šedých, zasněných očí. I povolání si volili dle povah. Viktor byl strojním inženýrem. Stáňa lékařem. - Zálibu k otcovu povolání nezdědil žádný. Divili se proto, co podnikl k zachování firmy, která tak jako tak musila jednou přejít do cizích rukou.

Příchod druhé ženy svého otce do domácnosti, kterou od smrti jejich matky vedla vzdálená příbuzná, považovali za zbytečné a nemilé rušení obvyklého pořádku. - Avšak s předsudkem očekávaná macecha dovedla si získat jejich

důvěru. Otevřeně jim vypověděla pohnutky svého sňatku s jejich otcem a prosila je, aby jí nezazlívali, že zaujala místo jejich zemřelé matky.

Nemohli se na ni hněvat. - Se vši pozorností dobře vychovaných mladých mužů představovali ji společnosti, takže mnohá matka, jejíž vlastní syn se opodál nevšimavě potloukal, ji záviděla.

Tento na pohled ideální poměr byl však v intimním kruhu chladně zdvořilý. Oba mladí Romanové oslovovali sice svoji macechu "matinko", ale to znělo studeně, - poněvadž se k tomu pojilo cizí "vy". Též ona jim vykala, oslovujíc je křestními jmény.

Když Roman zemřel, bylo Viktorovi již 32 roky, - Stanislavovi o šest méně. Oba byli ještě svobodní a nezadaní. Na svoji otázku se paní Romanová dozvěděla, že Viktor, zaměstnáváje své myšlenky jakýmsi vynálezem, neměl ještě času mysliti na tak bezvýznamnou věc a Stanislav se doposud nesetkal s dívkou, která by mohla splnit jeho nároky.

"A jaké to mají být, Stáňo?" - tákala se zvědavě paní Romanová.

Tázaný upřel své temné obrvené oči zasněně v neurčito.

"Předně chci děvče a nikoliv něco mezi jím a hochem. - Dále musím být její první láskou, musím být první, který ji bude líbat a první i poslední, kterému budou platit její slova 'miluji tě.'"

Hlasitě zasmánil Viktorovo přerušilo Stáňova slova.

"Jsem více než jist, že budeme spolu vázat písek v předpekli. - Kam s tou flintou na dnešní dívky, které přece chtějí mít s námi ve všem stejná práva! A upřímně řečeno - nepozoruješ, - že jsi se svými požadavky zosobněný mužský egoismus? Rozpomeň se, kolik v těch dvou větech bylo nevyslovených "já" a zase "já". A kde je "ona"?"

Mladý lékař se zamračil, ale jeho odpověď předešla paní Zuzanu. . . .

"Viktor nemá tak úplně nepravdu, Stáňo. Jste ideální jako děv-

čátko, které právě propustili z kláštera. Řekněte mi prosím vás, jak poznáte tu zdravou mezi množstvím nakaženým pomužšťováním?"

"Můj instinkt mi poradí, matinko. A to tím spíše, že ji nebudu hledat kde ječí jazz-band ani v prokouřeném vzduchu kavárén."

Paní Romanová tiše povzdychla. Loučila se se svým snem učiniti se Stáni a své neteře Zuzanky, která k ní občas zajížděla, - manželský pár. Stanislav ji tedy proto nechce, že ví o jejím nedávném zrušení zasnoubení. Nepraktický hoch! - Ani to, že Zuza po ní zdědí značnou část jmění ho nepřinutí, aby slevil ze svých nepřiatých požadavků. - A Zuzce se tolik líbí, jak je to jen při její povrchní povaze možné. - Což kdyby Viktor . . . ? Ale kdež, tato nedobytná tvrz nemůže být vůbec brána v úvahu. Ten nebude mít čas ani se oženit.

Zlobila se v duchu na oba, ale stýskalo se jí, když osaměla ve své vile.

"Je pravda, že člověk lehce zvykne tomu, co je mu příjemné. Pět let jsem tu žila sama a nebylo mi smutno, kdežto teď . . . Je to až k neuvěření, jak jsem za ta dvě léta zvykla mít někoho kolem sebe," ztěžovala si oběma synům, kdykoliv ji přišli navštívit.

Rozuměli, že jim dává pokyn, ale neuposlechli ho. Viktor uplatniv svůj vynález, odejel na nějaký čas do Anglie a Stanislav dále obýval pokojík asistenta ve všeobecné nemocnici.

Jednoho večera při své návštěvě dejvické vily zastihl tam mladou dívku, nápadně moderně oblečenou. Seděla velice nenuceně na pohovce proti paní Romanové a bavila se tím, že se snažila svůj vysoký podpatek vpraviti do flamičky vrčícího a štěkajícího psíka, který jako bílé, chundelaté klubko seděl dole na koberci.

Když mladý lékař vstoupil, ozval se dvojitý výkřik.

"Stáňo . . . !"

"Zuzanko, - vy . . . !"

V prvním tajila se radost, - v

druhém toliko údiv.

"Překvapila vás moje přítomnost tady?" šveholila neteř paní Romanové, tisknouc svému nevlastnímu bratranci výmluvně ruku. . . .

"Ano - velmi," přisvědčil, a však slovo "mile", které by byly obě tak rády slyšely, nedodal.

"Můj milý Stáňo," pravila paní Romanová, když se s ním uvítala, "budete tak laskav a pobavíte chvíli Zuzu? Musím něco nařídít kuchařce a Zuzanka nechtěla dopustit, abych ji tu nechala samotnou. Za okamžik jsem zpátky," slibovala už ve dveřích.

"Snad se nebojíte, Zuzanko?" - tázal se žertem Stanislav, usedaje na židli, jež byla od pohovky vzdálena přes celou šířku pokoje.

Zuzanka se svůdně rozložila po poduškách, nakupených na pohovce, a zakňourala jako rozmazlené dítě.

"Ano, bojím se v tom velkém pokoji tady. Mám pocit, jakoby se ze všech koutů na mě dívaly oči lidí, které strýc okradl. Stáníčku, prosím vás, sedněte si sem na pohovku vedle mě nebo se zblázním. To šero je příšerné. . ."

Stáňa vstal a místo aby uposlechl vyzvání, vztáhl ruku po vypínači.

"Rozsvítím, abyste se upokojila." . . .

"Ne - nedělejte to!" zapištěla Zuza, ale už bylo pozdě. Vypínač cvakl a komnatou se rozlilo světlo elektrického lustru.

"Bože - vy jste, ale . . .", vyjela popuzeně Zuzana a vzpřimivši se, odkopla dva ozdobné polštářky na zem.

Stanislav se pro ně hbitě sehnul a položil je na jejich dřívější místo.

"Pohněval jsem vás, Zuzanko?" tázal se starostlivě. "Odpusťte mi, zhasnu tedy zase."

"Ó ne, nemusíte se namáhat," odmítla chladně Zuzana a vstala. "Jdu zavolat tetičku. Služebnictvo by si mohlo ledacos myslet, kdybych tu byla s vámi dlouho sama."

Vyběhla ze dveří a Stanislav zůstal se svým údivem sám. Od

kteří doby je Zuzanka tak šosácky cudnou? - Náhle se mu rozjasnilo. - Ach, tak ona tedy . . . S úsměvem pokývl a vzal právě do ruky na stole rozložený časopis, když vešla paní Romanová a do jejího lokte zavěšená Zuzanka. Tato se z vysoka podívala na Stáňa a pohrdavě skřčila všetečně ohnutý nosík.

"Budete s námi večeřet, Stáňo?" ptala se laskavě paní Romanová.

Tázaný učinil živý posunek.

"Lituji velice, matinko, ale dnes nemohu, opravdu nemohu. Musím být brzo v nemocnici, mám službu. . ."

"Jémine - snad vás neurazilo, že jsem šla zavolat tetičku?" divila se Zuzanka s líčenou naivitou, - která jaksi nešla dohromady s jejími 25 roky.

Stáňa to rozveselilo.

"Neznepokujete se, Zuzanko," odušil s úsměvem. "Co jiného s takovým nevtipou, který střízlivým světlem žárovky zaplašil fantomy snů, jež jste chtěla utkat za šera?"

Zuza chvíli na něho hleděla nechápavě, neboť nevěděla, jak si má jeho řeč vyložit. Pak se natočila bokem a odhrnula spodní ret.

"Mluvit nesmysly je nejpohodlnější."

"A nejneškodnější," doplnil ve sebe Stanislav a přistoupil k paní Romanové, jež užasle hleděla s jedného na druhého. "Rukulíbám, matinko, a omluvte mě laskavě pro dnešek." Políbil jí ruku, potřásl Zuzaninu, již mu nedbale nastrčila a odešel.

"Nepřihodilo se nic mezi vámi, Zuzanko?" vyzvídala paní Romanová, sotva dozněly na chodbě Stáňovy kroky.

Zuza sebou hodila do houpací židle a zívla.

"Ech - taková hloupost. Ani za řeč to nestojí. Ale ukázala mi aspoň, že tvůj drahý a vychvalovaný Stáňa je ohromný tulipas. Už s ním nechci nic mít."

"Jsem ráda, žeš přišla k tomu náhledu, milé dítě. Nebylo by ti to stejně nic platné. Chce děvče, jehož bude první láskou a ty už

jsi jich měla několik. O tom neví, ale ví o tvém rozchodu s Ludvíkem a to stačí. Což kdybychom tedy počkaly až se vrátí Viktor z Anglie, snad. . ."

"Pro Boha tě prosím, tetinko, - nezačnej mi s tím ledovcem. Stáňa je aspoň libivý, třebaže je to přemrštěný blázen, ale ten podmračený Viktor! - Ne, toho bych nechtěla, ani kdybys mi vyhrožovala, že mne vydědíš. Ale teti, ty pořád, jakoby neexistovali jiní muži než tihle dva. - Maminka má pro mě vyhlédnutého nějakého továrníka v Podmoklech a chce, abych tam jela k nějaké její známé. Ta nás má seznámit. Nechtěla jsem, ale teď jsem se rozhodla, že pojedu. Nemohu tady u tebe zůstat, jak jsem zamýšlela. Teď je polovic dubna - do konce budu v Podmoklech a na květen musím jet s maminkou do jejího "Hammermuelle". Víš přece, jak je tomu hotelu věrná. Pro mě je tam sice slušná otravička, ale co dělat. . ."

"Těšila jsem se, Zuzanko, že tu se mnou budeš. Je mi tak smutno," povzdychla paní Romanová.

"Tetinečko zlatá," lichotila se k ní Zuzka, jež touto svojí kočičí úlisností dovedla se vemluvit do přízně bohaté a osamělé tety, "ty víš, že tě mám strašlivě ráda, ale uznej - srdeční záležitost. Nerada se sice k tomu přiznávám, ale nejsem už žádná žába, třebaže mi nikdo neřádá víc než dvacet. . . musím už vážně myslet na budoucnost. Co bych si počala, kdybych se nevdala? - Ale což kdybys, až budeme v "Hammermuelle", přijela tam za námi?"

Paní Romanová hladíc úlisnou Zuzku po tvářích, zavrtěla hlavou.

"Nesnesu horský vzduch. Nu, Pánu Bohu poručeno, budu tedy zase sama."

"Mám nápad, teti," vylitla náhle Zuzka. "Co pak kdyby jsi si vzala společníci?"

"To není zlé," pravila zvolna paní Romanová, "budu o tom přemýšlet. A teď si povidejme o něčem jiném, ať tě užiji, než mi odjedeš."

III.

Stanislav se po poslední návštěvě u své druhé matky dlouho neobjevoval. Netoužil nikterak po setkání se Zuzankou. Nebyla mu svým smělym a vyzývavě koketním chováním tuze příjemná. Byl pokaždé rád, když ještě za života otcova skončila její návštěva v jejich domě, která se vždy k jeho i Viktorově mrzutosti protáhla na několik týdnů. Zuzanka byla totiž velmi chytivá velkoměstských zábah, jež ji její rodiště Most nemohlo poskytnout.

Paní Romanová byla ve své lásce k dceři svého jediného bratra až slabou a dopřávala jí v hojné míře. Zuza za to ji nepřestávala objímat a ujišťovat, že ji má na celém světě nejraději a je u ní raději než doma. Paní Romanová se tomu šťastně usmívala, avšak Stanislav o upřímnosti Zuzčiných slov silně pochyboval. A oprávněně, neboť byl Zuzku několikrát přistihl, jak dělá za zády své tety nehezkou grimasu, když ji někdy jemně pokárala pro nějakou příliš výstřední toaletu nebo chování.

Poslední dojem, který u něho Zuzka zanechala, byl tak málo pěkný, že se rozhodl míteti devítkou vilu po dobu její přítomnosti. A tu odhadoval při nejmenším na měsíc. Právě v den, kdy zamýšlel opět obnoviti svoje pravidelné návštěvy, došel ho od jeho matky listek z Mariánských lázní. Několik všedních vět, jejichž stručnost Stánu nepřekvapila. Uznával, že jeho vyhýbání se bylo dosti urážlivé.

Za několik týdnů užasl znovu. Obdržel pohlednici z klimatických lázní v Davosu. Tentokrát to byla pouhá vzpomínka a kromě paní Romanové byla na ni též podepsána i jakási Marcela Janovská.

Tento podpis, který přisuzoval nějaké nové známé své matky Stánu tak neudivil jako to, že nečetl nikde jména Zuzančina. Nejele snad s tetou? Ale kdež, tato by se přece nevydala na tak dalekou cestu sama, - tím méně bez své drahé Zuzičky. Pravděpodobněji odřekla mu slečna sestřenka svoji

přízeň dočista a neuznává ani listek jemu určený za hodný svého podpisu. Cítil, že se proto neutrápí a čekal jen, sdělí-li mu matka svoji adresu, aby ji mohl psát. - Ale nestalo se tak. Plné tři měsíce nedošla ho ani nejmenší zprávička, až teprve v polovici září listek se slovy:

"Jedeme zpět do Prahy. - Na shledanou!"

To "jedem" vyloudilo Staňovi povzdech. Neboť kdo jiný mohl tvořiti tento plurál než Zuzka?

Se srdcem ne právě přetékajícím nedočkavostí kráčel za dva dny po obdržení dopisnice k "Zuzaně". Věděl, že už déle nesmí pokračovat ve svém stranění se, nechce-li si doopravdy rozhněvat svoji nevlastní matku, které si upřímně vážil.

Jasně podzimní slunce zalévalo ulice a na průčelí domů vrhlo měkké odlesky. Praha, něžné spanilá v jednoduchém rouše hýřila přímo pestrými barvami podzimu jako nalíčená krasavice.

Stanislav nerad opouštěl její pozlacené chodníky a zazvonil u dveří vily "Zuzany."

Drobné, utíkající krůčky zaklapaly tichem chodby, v odsunutém okénku se na okamžik objevilo dvě oči a v zápětí zaskřípěl klíč v zámku.

Mladá panská v titěrné, nažehlené zástěrce, s úsměvem vpustila Stanislava dovnitř.

"Milostivá paní je se slečnou v zahradě," hlásila dřívě než se tázal. "Mám vás ohlásit, prosím?" - a už byla na skoku.

Stanislav se dával při každé návštěvě obřadně ohlásit jako cizí host. Nic nepomohly domluvy paní Romanové, která nemile nesla tuto korektnost. Dnes poprvé toho neučinil.

"Ne - pro dnešek ne, Aničko," zadržel panskou. "Překvapím je. Nevíte kde sedí?"

"Myslím, že v besídce, pane doktore. Slečna milostivé paní předčítá."

"Skutečně?" podivil se nelíčeně Stanislav. Tohle bylo pro něho novinkou. Zuzka přece knihy tuze

nemilovala a k hlasitému předčítání byla příliš pohodlná.

Panská vystihla, že pověděla něco zajímavého a rychle navazovala dále.

"Ano a každý den. Milostivá paní si ji velmi chválí. Máme ji všichni rádi, je taková jemná a milá."

Stanislav trnul. Zbláznilo se to děvče? Najednou se dá do opěvování Zuzčiných ctností, kterých - upřímně řečeno - tato ani nemá.

"Doufám, že je najdu," - řekl krátce a zamířil průchodící chodbou k protějším dveřím, jež vedly do zahrady.

Panská se zamilovaně dívala za jeho ztepilou postavou a když ho pohltily dveře, hluboce povzdychla. - Pak odcupitala do kuchyně a za chvíli odtud zazníval její rozpuštělý smích.

Mladý lékař sestoupil po několika schodech do zahrady. Byla dosti rozsáhlá a obehnána zdí, což ji činilo úplně odloučenou od okolí. Nebylo v ní jasu a slunce; jen koberce aster a jiřin oživovaly její poněkud zasmušilý ráz. Uprostřed kulatého basenu zhlížel se ve vodě mramorový Kupido, jakoby počítal žluté listky, jež tam zanesl větřík z nedaleké lipky.

Stanislav úzkou pěšinkou zamířil k zeleně natřené besídce, obrostlé divokým vínem a žlutými zvonky pnoucí se řehy. Neviděl dovnitř, neboť vchod byl zakryt přirozenými závěsy dolů spadajícími prutů, - ale zaslechl matčin hlas, z čehož usoudil, že jde najisto. Snaže se proniknout záclonu listů, přiblížil se již na několik kroků a vztahoval právě ruku, aby si uvolnil přístup, když tu . . .

Malá ručka jistým, ale při tom půvabným pohybem rozhrnula rudé guirlandy a na prahu besídky stanula štíhlá, asi dvacetiletá dívka. Měla jumprové šatečky smetanové barvy s oranžovými ozdobami, jejichž skládaná sukénka ji dosahovala něco málo přes kolena. Byla prostovlasá a hnědé, kadeřavé vlasy měly přesnou barvu jejích velkých očí, které s nevinnou zvědavostí upírala na Sta-

nislava.

Byl tak překvapen, že pozbyl na okamžik duchapřítomnosti. . . Hleděl jako v očarování na rozkošný obraz, který poskytoval světlý dívčí zjev mezi rudými závěsy a zlatožlutými kalichy řeřich. Teprve když se za dívkou objevil usmívající se obličej jeho matky, vytrhl se a přikročil blíže.

Paní Romanová mu vyšla vstříc a jakoby nepozorovala jeho údivu, s úsměvem mu podávala ruku. . .

"Nečekala jsem vás tak brzo. - Máte za to odpuštěny dřívější hříchy. Stáňo, Stáňo, jakoby Dejvice a všeobecná nemocnice byly na opačných pólech zeměkoule!"

Stanislav znovu udiven tímto veselým, přímo rozmarným tónem pozorněji pohlédl na mluvící, a jako lékař rozpoznal ihned změnu k prospěchu. - Až chorobně bledá pleť byla poněkud opálená, též oči lesklejší, a na tvářích prorážela jemná červeň.

"Jsem ochoten činiti pokání, jaké mi uložíte, matinko, jen abych dosáhl vašeho odpuštění," přizpůsobil se rychle tónu rozmluvy.

"Dobrá, o tom si promluvíme později, a teď dovolte, abych vás seznámila tady se slečnou."

Obrátila se k dívce, jež skromně ustoupila do pozadí a představovala.

"Můj nevlastní syn - doktor Stanislav Roman - moje spoléčnice slečna Marcela Janovská."

Stanislav se bezvadně uklonil a přijal drobnou dívčinu ruku. Potlačil své překvapení, neboť věděl, že se mu vysvětlení dostane brzy.

"Dovolíte, milostivá paní, abych šla do knihovny vyhledat druhý díl "Věka"?" promluvila Marcela s pohledem na knihu, již tiskla k prsům.

"Jak chcete, milé dítě. A při tom můžete vyřídít Aničce, aby natrhala čerstvé astry a ozdobila stůl. Můj syn bude s námi svačit."

Dívka se lehce uklonila na souhlas i na rozloučenou a rychle se vzdalovala k vile.

"To je vaše pokání, Stáňo. Přijímáte?"

"Slíbil jsem přece," kývl Stanislav roztržitě a v zápětí vyzradil, čím se jeho myšlenky zaměstnávají. "Vy máte spoléčnici, matinko? Jak dlouho? Neměl jsem o tom ponětí; byl jsem pevně přesvědčen, že je tu Zuzanka."

Paní Romanová se stále tak šelmovsky usmívala.

"Netušila jsem, že by vás to mohlo nějak zajímat, proto jsem nepovažovala za nutné vám to oznámit. Ted' ovšem vidím, že jsem se mýlila, tak chci všechno napravit. Posad'te se napřed. Tak . . ."

Vyčkala až se Stanislav zabořil do rákosového křesla a sama usedla do právě takového proti němu. . .

"Budu vám povídat samé věci, o kterých nevíte. Předně nevíte, že Zuza byla u mě jen dva dny. Odjela přes všechno moje zdržování a já zůstala zase sama. Netřeba povídat, že mi veselo nebylo. - Vy jste si na mě ani nevzpomněl - prosím mlčte, Stáňičku - já vím proč, ale už je vina promlčena. - Čekala jsem vás každý den a několikrát jsem byla v pokušení vyhledat vás v nemocnici, ale včas jsem si to vždycky rozmyslila. . .

Když Stáňa nestojí o mě, nebudu já stát o něho, řekla jsem si a začala přemýšlet o tom, co mi navrhla Zuzka, když jsem si stěžovala na svou samotu. Abych si vzala spoléčnici. A čím mi bylo smutněji, tím více se mi tato myšlenka líbila. Konečně jsem si dala inserát do novin. Tento prostředek sice často přinese notné zklamání, ale má tu výhodu, že je úplně nenápadný.

Dostala jsem spoustu nabídek. Celé tři dny jsem měla co pročítat a vracet podobizny, které byly připojeny. Vyžádala jsem si v inserátu. Bavila jsem se při tom znamenitě. Některý dopis zněl úžasné sebevědomě. Pisatelka se určitě spoléhala, že bude přijata a předpisovala mi už kolik volných dní v měsíci bude muset mít pro sebe. Taková i příliš ponížená psaní jsem ihned odkládala. Z celé té spousty vybrala jsem si čtyři dopisy, které se mi zdály pravdivými a kde odesílatelka nebyla

na přiložené fotografii divadelně obnažena a naličena.

A z těchto čtyř líbila se mi nejvíce Marcela Janovská. Vypisovala mi upřímně svůj život, všední, ale stále smutný osud sirotka. Je dcerou železničního úředníka. Oba rodiče ztratila, když jí bylo šestnáct let a od té doby se sama živí. - Nyní je zaměstnána jako komptoiristka v továrně na klobouky v Podmoklech a unavena jednotvárnou kancelářskou prací touží po změně. - Nepřikrašlovala, neslibovala nic a přece jsem jí dala přednost přede všemi. Nevím sama, zdali mne dojal její osud sirotka nebo její upřímné oči. . . Zkrátka odepsala jsem jí, že ji přijímám od prvního června a dala si s ní sraz v Mariánských lázních. Jela jsem tam hned v polovině května s panskou a když pak přijela slečna Marcela, pobýly jsme tam ještě týden a pak jely do Davosu. Doporučoval jste mi už loni pobyt v těchto lázních, ale já se k té cestě pořád nemohla odhodlat. Až teprve letos se mi zachtělo cestovat. Marcela byla celá unesená, když jsem jí oznámila, kam pojedeme a což teprve když jsme přijely na místo! - Chudáček, ve svém životě neviděla nic než svoji rodnou venkovskou stáňičku, - Prahu a Podmokly. Bylo mi jí až líto, věřte, když jsem viděla to nadšení a vděčnost v jejích očích.

Náš poměr od prvního dne srdečný, stával se stále srdečnější. Dověděla jsem se také, že nejednotvárnost práce přinutily Marcelu odepsat na můj inserát, ale drzé chování syna jejího šefa, který se domníval, že za peníze může si učinit z otcovy úřednice svoji milenkou. - Zkrátka, za ty tři a půl měsíce stala se mi moje spoléčnice nepostradatelnou. Pečovala o mne jako o vlastní matku a důsledně odmítala každé přiblížení se některého z mladých mužů, kteří by se byli rádi vetřeli do naší společnosti. A nebylo jich málo. Pohléd'te, Stáňo. . .!"

Paní Romanová se náhle přerušila a kývnutím hlavy ukázala do zahrady. - Stála tam Marcela u záhonu aster a v náručí si rovna-

la velikou kyticí právě natrhaných pestrých květů podzimu. . .

Vyhlížela takto nanejvýš malebně a Stanislav, máje smysl pro vše krásné, nemohl od ní odtrhnout oči. Marcela však pojednou vrhla plachý pohled ku vchodu besídky, sklonila se ještě pro několik aster a hbitě se vracela do vily.

"Není roztomilá?" - usmála se měkce paní Romanová. "Neumí se tak lísat jako Zuza, ale za to v ní není žádná faleš. Omládla jsem při ní. Což to nepozorujete?"

"Konstatoval jsem ihned, že vypadáte velmi hezky. Myslím, že mají na tom zásluhu lázně a ona zatím slečna Janovská. Až se to dozví Zuzanka, bude žárlit."

"Nemyslím. - Nemá teď na to kdy. Psala mi, že je už zase v Podmoklech a dobře prý se tam baví. Má nového ctitele."

"Bohudíky," zaradoval se nepokrytě Stanislav.

"Jste necitelný člověk, Stáňo", kárala ho paní Romanová. - "A teď pojďte, posváčíme uvnitř, tady začíná být chladno."

Zasedli kolem bílé prostřeného stolku s kyticí aster uprostřed, za níž Marcela skrývala svoji hnědou hlavičku. Odpovídala skromně, jen když byla přímo tázána a když se její lání oči střetly se Stáňovým pohledem, sklopila je na ubrus. - I Stanislav byl podivně rozrušen, jakoby tušil, že oni dva si navzájem zasáhnou do osudů.

IV.

Letohrádek královny Anny zasněně hleděl do Chotkových sadů. Tiše a střízlivě míjel kolem něho říjnový den. - Všechné paprsky sklánějícího se slunce pronikaly jeho zašlehelé sloupové, kde kdysi žalovaly lkavé struny ve sladkém nocturnu, a za diskretního svědectví měsíce snily se něžně pohádky.

Na kamenném pavláně, odkudž se rozvíral úchvatný pohled na Prahu, stála společnice paní Romanové. Zamyšleně patřila dolů na moře domů a její pohled byl teplý a rozněžněný. Neslyšela kroků na podlaze pavlánu, až teprve když čísi prsty obemkly její ruku

položenou na okraji, ohlédla se a její nazlátlou plet' zbarvil nádech karmínu.

Stál vedle ní Stanislav Roman.

Okamžik hleděli na sebe mlčky. Náhoda tohoto neumlouvaného setkání překvapila oba v té míře, že byli v rozpacích, mají-li jí věřit. Avšak ani jeden z nich neproněs slova údivu.

"Kocháte se Prahou, slečno Marcelo?" - otázal se Stanislav měkce a jeho snivé oči zalétly k nádhernému obrazu rodného města.

Marcela, ponechávajíc své prstíky v jeho ruce, němě přikývla. Mezi nimi dvěma nebylo třeba mnoho slov, aby si rozuměli. . . Sblížili se podivuhodně za několik Stanislavových návštěv ve vile "Zuzaně". A třebaže spolu nikdy jinak nemluvili než v přítomnosti paní Romanové, bylo jim, jakoby se neznali teprve pět týdnů, nýbrž pět let.

"Máte rád Prahu, pane doktore?" Marcela zatoužila uslyšeti o pět své jméno, které Stáňa dnes poprvé vyslovil.

Stanislavovy jemné rysy rozvlnil teplý úsměv.

"Jestli ji mám rád? - Slečno Marcelo, stačí snad když řeknu, že jsem Čech a Pražák. - Podle mého mínění měla by být Praha na prvním místě mezi pěti nejkrásnějšími městy světa. Kdo ji jednou poznal, musí ji milovat."

"Vím to podle sebe," přisvědčila Marcela. "Mně stačily tři roky, abych se s ní loučila s pláčem. - Ale co platno všechno. - Místo v Podmoklech bylo lépe placené. - Neumíte si ani představit moji radost, když jsem byla vaší paní matkou přijata. - Zas uvidím Prahu. - První moje cesta, když jsme se vrátili z Davosu, byla na Belveder. Tento opuštěný letohrádek měl pro mě odjakživa zvláštní přitažlivost. Moje čtrnáctileté srdce velmi dojímal, že právě z tohoto pavlánu díval se rok před svou smrtí císař Rudolf na Prahu, jak skví se a září k oslavě korunovace jeho bratra Matyáše a sám, zlomený a nemocný, bolestně plakal. - Dokonce se mám v

podezřelí, že jsem tu i ronila slzy. - Tenkrát jsem o ně neměla nouzi."

"To znamená, že teď ano?" naklonil se k ní maličko Stanislav.

Marcelina usmívající ústa zvažovala.

"Ten, kdo nemá nikoho, musel by plakat pořád. Řekněte mi, kolik je na světě takových lidí, kteří se jen smějí? Každý má nějaké starosti a žaly. Dobře řekl Schopenhauer: - "Všechn život je v podstatě jen utrpení a strast!"

"Slečno Marcelo. . . ! Dvaceti letům nesluší pesimismus starého filosofa. - Nepřijala jste něco z náhledů moji dobré matky? Z ní časem vybuchuje po léta tlumená hořkost. Byla citlivá a její poň pané ideály místo květů vypustily trny. - Tak jako jste před chvílí hovořila vy, mluví ten, komu už vzal život úplně všechno. - Na vás to nejkrásnější teprve čeká, . . . či snad . . . ?"

Stanislav se zajíkl a očima, - v nichž se náhle zrodila úzkost, - svezl se na Marcelu, jak tak stála vedle něho. Ruce v kapsách anglického kostýmku, plstěný klobouček vtačený hluboko do čela a kolem rtů i za hedvábím řas rozumný a přemýšlející výraz. . . Když se odmlčel vzhledla k němu a na lících jí náhle proskočil červenánek.

"Ne, - ne," vydechla prudce, - jakoby se jí teprve nyní rozjasnil pravý význam jeho poznámky. . . "Bohudíky, dosud ne," opakovala klidněji a usmála se.

Na Stanislavově čele se vyhládily vrásky.

"Vím, že vám život mnoho vzal" - řekl měkce, "ale může vám ještě mnoho dát. Pak už jen bude všechno záležet na vás. Slibujete mi, že odložíte ten umělé vypěstovaný pesimismus?"

"Pokusím se o to," přikývla ve se a podala mu ruku. "S Bohem, pane doktore, musím už jít."

"Kam?" podivil se Stanislav. . . "Domů? To půjdeme spolu. Jdu na okamžik navštívit matinku a zašel jsem sem, abych se potěšil vyhlídkou. - Je zdravá matinka?"

"Děkuji, úplně. Bohužel, neza-

stihnete jí však doma. Odjela do města a vrátí se až k večeri. Pro to mám volno."

"Tak dlouho ovšem na ni čekat nemohu. Ale jít s vámi smím? Mohli bychom se ještě projít sady a pak jít pomalu k vile. Ano, slečno Marcelo?" navrhoval prosebně.

"Třeba . . ." svolovala Marcela. "Pojďte rychle, aby nás tu nezahlavili. Jeje - co bychom si počali!"

. . . rozesmála se náhle s dětskou veselostí a rozběhla se prázdnými sálky ke schodišti.

Stanislav nakažen jejím smíchem ji neméně rychle následoval a dva lidé, kteří před chvílí byli v nebezpečí zabřednouti do ponuré filosofie, vyběhli z letohrádku, smějící se a rozdávající jako dvě děti. . . .

(Pokračování.)

Hory a propasti

Napsala Vlasta Javořícká.

Válečná doba plynula a nic se nedělo, co s počátku s takovou určitostí bylo předpokládáno.

Ani k vpádu Rusů na Moravu nedošlo, ani k domácí revoluci.

Praha žila hned ve zvláštním horečném napjetí, - hned zase v ponuré resignaci. Lidé si na zlou dobu zvolna zvykali a ranění a invalidé plnili vždy více pražské ulice.

Nemocnice byly raněnými přeplněny, Červený kříž horečně pracoval a sbírky na sirotky a vdovy po padlých se množily.

Daniela byla již na svém místě dva roky, válka však se nechýlila ku konci a poměry se vždy víc a více přiotřovaly.

Také pan doktor Dittrich měl nesmírně mnoho práce, často odcházel a meškal dlouho mimo dům a vracel se, zamýkal za sebou pracovnu, v níž se tu a tam zjevovali i zicí pánové s důvěryhodnými tvářemi.

To bylo v době, - kdy doktor Kramář a doktor Rašín drženi byli ve vězení a jejich osud byl tak nejistý.

Nevědělo se nikdy, co se stane od večera do rána.

Paní Dittrichová prodlela v létě

několik týdnů v Poděbradech, - pak přecházela nějaký čas v bytě - načež ulehla na novo a propadla se všechna do sebe.

Daniela hleděla na ni se strachem a pan doktor Dittrich postesk si jednou lékaři, že se mu žena trápí pod rukama a denně je slabší a zvadlejší.

Měl při tom truchlivý obličej a Daniela zaslechla, jak pravil skličným hlasem: "Je to hrozné, pane doktore, pro muže jako jsem já i pro nadějně děti, které potřebují vždy více mateřské péče."

Lékař pokrčil pouze rameny.

★

Pak jednou se stalo něco hrozného. . . .

Pan doktor Dittrich nešel toho dne vůbec do své kanceláře; prodlel po celý den v pracovně, pořádal svůj stůl a rovnal papíry a ačkoliv bylo po celý den veliké horko, topil v kamnech a všelicos páčil, přecházel neslyšně pracovnou a leccos někam ukládal.

K jídlu přišel velmi roztržitý a unavený a když osaměl na okamžik s Danielou, přistoupil k ní blíže a pravil ji rozříseným hlasem:

"Jsou nejisté doby, slečno a nevíme dne ani hodiny. Kdyby se

něco stalo, neopouštějte mé paní a dětem buďte matkou i otcem. Žena je již neschopna a já . . ."

"Pro Boha, co myslíte, pane doktore?" lekla se Daniela a zbledla jako stěna.

"Co se stane? Vyjádřete se jasně!"

"Nic - zatím nic, slečno! Je však dlužno myslet na všechno! Víte přece, jaké jsou poměry a jaké doby - pravím to jen pro každý případ!"

Daniela byla všechna pobouřena a přestrašena a při tom všem měla množství úcty a obdivu k tomuto muži, jenž pro veřejné zájmy byl snad ochoten obětovati i život. . . .

Paní Dittrichová, ačkoliv neměla o ničem nejmenšího tušení, byla v ty dny nějaká nepokojná; - přeléhala sem tam, dávala si převracet podušky a dávala obklady na srdce, umučeně se dívala po svých dětech a každé chvíli se ptala kam odešel muž, co se s ním děje a proč se ještě z kanceláře nevrací.

A když vešel z nenadání do pokoje, ulekla se ho tak strašlivě, že dostala nebezpečný záchvat a tlučení srdce.

Bylo pak v domě plno úzkosti a běhání a pan doktor rozčileně přecházel ve svém pokoji, tvář se velmi zmučeně a nešťastně.

Několik dnů zlobily paní Dittrichovou silné srdeční záchvaty, - při nichž se ubohá potila a úzkostí plnýma očima prosila každého o přispění. Bylo to mučením všech a hodiny zdály se v těch dnech nekonečnými ba přímo věčností.

Každá noc byla ponurá a den bez úlevy.

Daniela se mnoho obětovala, ač měla stále na paměti své chování, podrobujíc se nejpřísnější kritice.

Bála se, aby přílišná její ochota a péče o nemocnou paní nevypadala jako násilné vtírání se do rodiny, která přece byla k ní úplně cizí.

Na dně duše měla však myšlenky, kterých se bála a před nimiž oči se zoufalou úzkostlivostí zavírala.

Proto byla poděšena až k smrti a v nitru přímo bleskem zasažena, když si ji paní Dittrichová zavolala k lůžku a začala s ní zvláštní rozmluvu.

Byl již pozdní večer, pan doktor odešel ještě do pracovny a na okně si hrály nějaké mušky. Jedna zabloudila až nad postel a poletovala kolem lampy, narážejíc chvílemi do lesklé žárovky a zvoníc na jemném porculánu růžového stínidla.

Paní Dittrichová uchopila slabě Daniela za ruku a přiměla ji, aby si usedla. Potom obrátila k ní své bledé, smutkem a nějakou novou myšlenkou zaujaté oči.

"Sedněte si a poslechněte mne, drahá Danielo. - Dovolte, abych vám tak říkala."

Daniela se zalekla tohoto úvodu, jímž paní tak podivně začala. Usmála se rozpačitě a nuceně a pravila, že je jí to vhod, ačkoliv není pro své křestní jméno právě nadšena.

"Pročpak?" usmála se paní těžce oddychujíc. "Každé jméno je pěkné, když je vysloveno s láskou a hezký!"

Hleděla pak chvíli do stropu, - pak zase na Danielu, zabírajíc si ji celou do očí a obcházejíc její úzký a jemný obličej.

"Danielo - cítím, že tady dlouho nebudu," rozhovořila se po té a přemáhajíc hluboké vzrušení.

"Milostivá paní!" trhla sebou Daniela.

"Nechte mne domluvit! Působí mně to potíže! Srdce, zdá se mi, že mám utrženo a že bloudí sem a tam. Všude bolí, ať se obrátí kamkoliv." Paní Dittrichová ohmatávala bezděky místa, kde zvýšenou činnost srdce cítila.

Daniela ráda, že může něco podniknout, namočila kvapně ručník a chtěla jí vyměnit oblak.

Paní doktorová však tomu zabránila a pravila důrazněji:

"Nechte mne a poslechněte! - Jsem nad hrobem a jedná se mně o děti a o muže. Ach - o Karla! Je tak dobrý a tak čestný! - Bojím se, aby neupadl do rukou zlým ženám, znáte je jaké jsou. Vetřou se k vdovci, protože se

chtějí mít dobře - o děti a o jeho poklid se jim nejedná."

"Milostivá paní, zbytečně se . . ."

"Budete určitě zdráva jako dříve!"

"Cítím to sama a vím, že již je se mnou konec. Danielo, dušinko, vyslyšte mne! Ujměte se Karla. Ujmete-li se ho, bude dobře i dětem. Vezměte si mého muže - je to nejdražší poklad, který jsem na světě měla. - Přilnula jsem k vám, protože vidím, že mi ho neberete násilím. Dám vám ho z lásky a - dobrovolně!"

Dlouhou řečí se paní Dittrichová úplně vyčerpala. Vlasy jí potem přilnuly na spánky a tváře měla smrtelně bledé.

Daniela nebyla schopna ani slova ani pohybu.

Co měla ubohé paní říci? Odporovat a popouzeti ji? Či se jí přiznati, co již do nějakého času v sobě nosí, s čím úporně bojuje a čemu se brání? To bylo tak strašné. . . . Ještě si to slovy, ba ani zřetelnou myšlenkou nepřiděla a tato paní v prozíravosti blížící se smrti to rozpoznala a uctíla?

Daniela cítila jak bledne a se zardívá, jak jí plane čelo a na krku hrubne pokožka husí kůže, jež jí vyvstala. Připadalo jí, že byla přistižena při těžkém hříchu.

Seděla zdrceně s rukama v klíně jako provinilá. Což mohla za své myšlenky, za smysle, za srdce, a vůbec za všechno, čím je člověk prokletý?

A přece věděla, že ani sama sobě, ani panu doktorovi Dittrichovi, ani nikomu jinému nedala nahlédnouti do tůně mátožných svých snů a že tedy nezhřešila, o pravdivě nezhřešila.

Povznesla odhodlaně hlavu a zkusila se usmát.

"Milostivá paní," povídala s nádechem veselosti, nebylo to v té chvíli věru snadným a lehkým, "máte dnes podivné myšlenky a věřte, že zbytečné. Toho všeho nebude třeba. Uzdravíte se, pojedeme v létě do Poděbrad, nebo do . . ."

"Nikam už nepojedeme!" přerušila ji nemocná. "Ach, Danielo, slibte mi, prosím vás, ach slibte

mi to. Kdyby Karel zůstal sám, že to uděláte?"

Uchopila Danieliny ruce. "Prosím vás o to, či se vám můj muž nelíbí? Líbí, vidíte, on se líbí všem, protože je tolik dobrý a tolik vznešený. Slibte mi to, Danielo - o, prosím vás, pro můj klid!"

Daniela se jedva držela. Nohy i ruce jí vypovídaly a hlas, ach, to ani její hlas nebyl. Mroucimá očima pohlédla na paní přímo a pravila:

"Děkuji vám za tolik důvěry, milostivá paní, velice jste mne vyznamenala - ale jenom pro váš duševní klid vám to slibuji."

Při tom se sklonila a políbila jí ruku. Bylo to jako slib i jako odprošení. . . .

★

Jednoho dne přiběhla služka všechna poděšená a vypravovala v kuchyni, že s pánem šli do pracovny paní od policie, že jich bylo několik a s nimi ten "tajnej", který býval často viděn okolo domu se procházet a který na Františkově nádraží prodával dětské fejtary a laciné pérové hračky.

"Já jsem to vždycky říkala, že to je "tajnej", všichni se mi však smáli a nikdo mi to nevěřil", hrotila služka a třásla se velkým rozčilením.

V domě nastal pravý poplach.

Bývalá stará chůva paní div že leknutím nepadla do mdlob. Za tu válečnou dobu věděla už dobře, co znamená, přijdou-li někam paní od policie. A co je to "tajnej" věděla už dávno. Nesměla by žítí taková léta v Praze, aby to nevěděla.

Pána měly všechny ženy v domě rády, ba mnohem radši než churavou a mrzutou paní, která jen se smutně dívala, nebo nervosně jim projevovala svou nespokojenost.

Pán byl vlídný a takový, abych správně řekla, vznešený, že všechny ho musely ctít a pociťovat před ním zvláštní respekt. Co se to stalo, a co se ještě stane? Zdali pána zatknou a odvedou? Celá Dittrichová domácnost byla vedená v tak vlasteneckém duchu, že i služby s kuchařkou byly ním úpl-

ně prováté.

Všecko panstvo, pán, paní i slečna vychovatelka vštěpovali jim takové přesvědčení, ba i děti už se jím oháněly a rozuměly mu více, než někteří lidé dospělí.

Ted' byly služby v kuchyni jako omráčeny; kde je slečna? Slečně Daniele to řeknou a ta, uzná-li za vhodné, spraví o tom též milostpaní. Chudák, milostpaní, čeho se při své nemoci ještě dočká? Což, kdyby pána zatkli a odvedli, co by se s ním stalo? Jistě by toho nepřežila!

Daniela meškala s dětmi na procházce a když se vrátila, byla tou novinou právě tak ohromena, jako prosté ženy v kuchyni.

Rozšířenýma očima hleděla s jedné na druhou a rozechvěle se tázala, ozývají-li se z pánovy pracovny nějaké zvuky a neodešli-li již policisté.

"Kdepak!" mávla záporně rukou stará Dorotka, "už to trvá asi hodinu a ještě se dvéře neotevřely."

"Milostpaní to nesmí vědět!", povídala Daniela všecka pobledlá, "polekala by se a bylo by to třeba zbytečno. Možná, že celá návštěva ničeho neznamena. Pán je přece advokát a projednává různé případy. Třeba se jedná jen o nějaké důležité svědectví."

Utajme však, co ví několik žen zároveň. Toho ještě nikdo nikdy nedokázal! Ženy jsou a zůstanou vždycky stejné! Šeptání, vytřeštěné oči a chození po špičkách - zákaz dětem, aby ničeho před matinkou nepovídaly, to vše zavini- lo, že paní Dittrichová začala tušit, že se něco neobyčejného a hrozného děje.

Počala se hrozně třást a konečně propukla v křečovitý pláč z úzkosti, že jí zatajují pravdu.

Daniela byla nucena u lůžka jejího si sednout a co nejšetrněji ji naznačit, že pan doktor sice má ve své pracovně pány od policie, ale, že se ta návštěva rozhodně netýká jeho osoby.

"Jděte tam a přesvědčte se," šeptala paní doktorová docházejícím již dechem, "řekněte třeba, že se mně udělalo velmi špatně a že

mám záchvat - nebo takového něco řekněte, ale jen jděte; pro milosrdenství Boží a přineste mně určitou zprávu."

Daniela vyšla tedy na chodbu, jsouc velmi rozrušena a ustrašena. . . .

Připadalo jí nepřístojným a neslušným, vejíti do pokoje, v němž se odbývalo tak vážné jednání.

Od onoho osudného večera, - kdy ji Dittrich tak polekal, práh jeho pracovny nepřekročila.

Náhoda ji však pomohla.

Pání již odcházeli, poroučejíce se doktorovi. Tváře měli úřední a přísné - přes to však dámu na chodbě slušně pozdravili domnívajíce se patrně, že jest to delikventova žena.

Pan doktor Dittrich se usmíval; byl to nervosní, křivý a podivný úsměv - ale, díky Bohu, nebyl zatčen.

Kráčel za Danielou do pokojů své choti a povídal jí důvěrně: "Ptáci - domnívali se, že mne zaskočí, jako ohaři lišku z pelechu. Sklaplo jim však, nenašli celkem nic závažného."

Paní doktorová nevěřila svému zraku, když muže náhle spatřila. Vztáhla po něm ruce a nemohla ani vykřiknout. Rozčilení, které se jí zmocnilo, zadržlo jí dech a sevřelo slabé srdce tak, jako by je chtělo rozmáčknout.

Zmocnil se jí záchvat, který pak trval několik hodin a celou domácnost div o rozum nepřipravil. Úzkost, jež nemocnou paní drolila a svým surovým rukám ji podmaňovala, byla nakažlivá a sevřela všechny domácí.

Nešťastný doktor, který sotva před několika okamžiky vyšel z tak velikého rozčilení, div že neupadl v zoufalství.

Přecházel bohatě zařízenými pokoji a pravil Daniele v té nejtěžší starosti: "Nezdá se vám, že je to pro nervy jednoho člověka až přespříliš silné?"

Nevěděla, co mu odpovědět, - nu, skutečně, co mu vlastně měla říci?

Byla by ráda do svých očí vložila zákmít hlubokého soucitu, - vždyť by to nevyžadovalo žádné

přetvářky, naopak, popustila by jen uzdu pouhé pravdě.

Hned se však zalekla, aby takovým pohledem nepodnítila jeho zadržované pobouření a ještě snad něco více, čemu se oba horečně a z posledních sil bránili.

Bála se, aby tím upřímným a pravdivým pohledem s tímto opravdu vzorným manželem se neprohřešila. . . .

★

A pak následovaly samé zlé, ba velmi zlé dny, v nichž byla celá domácnost samý stín a samá úzkost a v nichž se ani nevařilo ani nejedlo.

Děti chodily jako zakřiknuté a doktora se zmocňovala netrpělivost, již po každém nezadržitelném výbuchu vystřídala hned žhavá soustrast se ženou mučednicí.

Zamyšleně se díval na její bledou, tak předčasně sestárlou a zmučenou tvář a ptať se, je-li to dosud to mladé jemné stvoření, které mu přineslo vedle spousty peněz také své srdce a oddanost a k němuž přilnul náklonností ochrání, který cítí svou tělesnou i mravní převahu.

Je-li to ona, která mu dala dvě krásné, nadané a roztomilé děti?

Ano, co jest to láska? Trvá skutečně až za hrob?

Ted' už tu nebylo nic z náruživé obliby - pouze zvyk a bolestná, vše pronikající a muže až k smrti soužící soustrast.

A když se zlé dny nelepšily a neměly žádného konce a mezí, - byli již v domě všichni zoufalí a nejvíce sama nemocná paní.

Záchvat stíhal záchvat, slabost srdeční se stupňovala a konečně se již trápila sama nad sebou.

Jednoho dne zašeptala Daniele do ztrápené tváře: "Bud'te tak laskava prokažte mně poslední službu. Ve jménu milosrdenství, prokažte ji mně a mému muži. - V domácí lékárnice máme různé medikamenty. Také sublimátové tabletky se tam nalézají. Přineste mi jednu, prosím vás."

Daniela se zděsila. "Milostivá paní," šeptala a dech ji sotva stačil, "k čemu ji chcete? Když jste

již tolik vytrpěla, Pán Bůh vás jistě neopustí. Bojte se Ho a On vás jistě odmění"

Dech jí docházel a hrůzou jí tuhlo tělo.

"Je to v Jeho zájmu," trhaně povídala nešťastnice, "v Jeho a ve vašem! Uvažte, jak vám všem bude dobře a mně - mně nejlépe."

Všecka nešťastna spěchala Daniela k doktorovi a nápad nemocné mu sdělila. Vjel si nervosně do vlasů - přešel po pokoji a pravil s celou odhodlaností, že je nutno všecko z její blízkosti a z bytu odstranit, co by ji podporovalo v takových myšlenkách.

Na Danielu se nepodíval, prosil ji pouze pohnutými slovy, aby jeho ženy neopouštěla a aby se snažila takové zlé myšlenky jí rozhánět.

A při tom věděl sám, jak je to těžké a úmorné a jak sám bezměrně trpí.

Nemoc ženina a přítomnost krásného děvčete, to vše na něj působilo tak, že div nešlel.

Však má všecko svůj konec a je-li člověk trpělivý a neklesá-li předčasně, všeho se dočká.

Tak jednoho dne bylo v domě plno pláče a služby chodily se zaslzenýma očima, Daniela tichým hlasem všelicos zařizovala a děti se krčily ve svém pokojíčku, povídající si podivné svoje nápady.

Bořivoj sestřičku poučoval. Desítiletý chlapec už věděl něco o smrti a být toho nebylo mnoho, přece mohl mladší sestřičce objasnit, že matinka umřela, že leží v pokoji bledá a tichá a nikdy již se nevzbudí. Že její duše odešla do nebe, aby se o ně tam starala. To že mu povídala slečna Daniela a ta že to ví nejlépe, protože slečna Daniela všecko ví a o ničem není v pochybnostech.

Slávinka byla zvědavá, jak takový člověk, který umřel, vypadá a těšila se, až matinku obléknou, že je, podle slibu slečnina, určitě zavolají.

Doktor Dittrich byl velice rozrušen, plakal bez ostychu a jako by se byl v poslední době na ženě prohřešoval, tak jí pohlazoval ruce a díval se jí do zsinělé a umu-

čené tváře.

Teprve když tuhla přicházela k vlastní podobě, stávala se znovu tou, co bývala, hezkou a svěží. - Ubohá trpitelka měla již vše za sebou.

Daniela si počínala velmi energicky, vzpomínajíc na matku, která při náhlé otcově smrti jednala s obdivuhodnou statečností a rázností.

Se služkami oblékala paní, - vzkázala do pohřebního ústavu a pomáhala při stavění katafalku.

Současně poslala telegramy všemu přátelstvu kam bylo třeba a ve všem podporovala doktora; chvílemi také odbíhala k dětem a slibovala jim, že se na matinku podívají, jakmile bude oblečena a upravena.

Bořivoj už poněkud chápal a být necítil pro zemřelou máť prozatím žádné lítosti, přece si uvědomoval, že ho budou spolužáci ve škole litovat a že mu budou říkat sirotek, jako Pepíčkovi, kterému tatínek padl ve válce.

"Jenom, aby si tatínek nevzal macochu", říkal zamyšleně sestřičce, "ty jsou moc zlé a dařilo by se nám špatně."

Konečně byl smuteční pokoj vypraven a slečna přišla pro děti.

Vzala je za ručičky a vedla je k zesnulé matce. Ach, jak tam bylo všechno změněno! - Slávinka nemohla pochopiti, že je to pokoj, v němž matinka, dokud byla zdráva, obývala. Byl od podlahy až ke stropu černě potažen, okna byla zakryta černými záclonami a podlaha pokryta rovněž takovými koberci.

A uprostřed na katafalku plném květin, palem, oleandrů, oranžovníků a myrt, ležela v úzké, stříbrné rakvi nějaká svatá - Slávinka totiž byla určitě přesvědčena, že je to socha svaté z kostela, kam je slečna vodívala.

Kam jenom dali matinku?

Velkýma očkami hleděla kolem sebe a ptala se slečny potichu. . . .

Bořivoj však matinku hned poznal. Byla to ona, nu ano, ale vypadala, jako by byla změněna.

Byla teď krásná a měla nějaký

jiný úsměv. Skutečně jiný, na ně se nikdy tak jemně neusmívala.

Slečna je vyvedla po schůdkách až k rakvi a vyzvedla Slávíčku, aby se lépe podívala.

Tatínek byl schován za vysokými oleandry a když uviděl děti se slečnou u rakve, přistoupil blíž, vzal Slávíčku do náruče a povídal, skláněje se s ní nad rakví:

"Vidíš, už to má odbyto, chudinka." - A postavil holčičku na zem a propukl v křečovitý pláč.

Děti ho ještě nikdy plakati neviděly. Byly proto nad jeho výbuchem velmi překvapeny a nevědouce, co činiti, rozplakaly se u sedavě také.

Bořivoj se přikrčil mezi palmy a vzlykal do kapesníku - Slávíčka se držela slečny za šaty.

★

Za několik dnů po pohřbu, kdy byl celý dům ještě jako ze sna probuzený, přišli opět páni od policie - mnoho řečí nenadělali, ale pána zatkli.

V domě vznikl nevyličitelný poplach. Služky ztratily hlavy a Daniela se podobala zkamenělé soše. . . .

Doktor neměl mnoho času, aby své věci uspořádal. - Přistoupil pouze k ní a s pohledem, za který by se byla Daniela za života panina určitě hluboce kála, prosil ji, aby v domě zůstala a počínala si tu jako paní. Nad dětmi že jí dává celé právo a nade vším ostatním též. Co bude domácnost vyžadovat, to že zařídí jeho koncipista; on že se jistě brzy vrátí a pak jí všechno nahradí a vyrovná, co pro jeho děti učiní. Jenom aby je, pro všecko na světě, neopouštěla. . . .

Slíbila mu spíše posuňkem, stiskem ruky a pohledem než slovy. A pak psala své matce dlouhé psaní, v němž nakonec uváděla:

"Tedy mi nic nechybí, drahá mamá.

Domácnost zatím oplývá blahobytem - pouze censura, která lípá kolky na naši korespondenci a početě na dveřích pánovy pracovny, poněkud mne rozčilují.

Děti však jsou mi oddány, vedu je podle svého a konám co se mi

líbí. Poroučím služkám a kuchařce a prožívám zase blahobyť, v kterém jsi ty, drahá mamá, dlouho žila a v němž jste mne vychovávali.

Uvědomuji si, že je to přece velmi příjemné a býti paní v takovém domě, že stojí za ocenění.

Obávám se pouze, aby nám doktor neodsoudil na příliš dlouhou dobu, nebo, nedej Bože, aby to nedopadlo ještě hůř.

Pak bych Ti musela napsati, - drahá mamá, že se Tvá dcera opravdu narodila na nešťastné planetě, že celý pozemský život za celou tu plahotu nestojí."

★

Když odcházel Vít do fronty, stála jeho maminka blízko u nádraží a na svého chlapce viděla jenom závojem slz.

Byl tak mladý, hezký a statný a kráčet mezi ostatními, jako by se byl jenom proto narodil, aby tu podle hudby na smrt se ubíral.

Šli ve čtyřstupu a byla jich nekonečná řada. Co ráz bubnu - to krok - ulice pod nimi duněla - rohy a křídlovky vřeštěly. Kapelník před hudbou vykračoval si jako do tance a pozlaceným žezlem si poškubával do taktu.

Paní Kremrová, chudinka, ve staromódním kloboučku s ošumělým pštroším pérem, - stála na schůdku chodníku, kapesník tiskla v ruce a poděšenýma a zakašenýma očima, plna strachu, aby ho nepropásla, ulpívala na celých řadách a na každém vojáku zvlášť.

Konečně Víta poznala, dal jí slíbené znamení, a měl na čepici bílou kytičku. Viděla ho zdaleka a uchvátila ji tak mocná vlna bolesti a žalu, že div neklesla.

Ošumělé péro na klobouku se jí třásl vzlykotem a nemoderní plášť se jí na ramenou nazvedával. . . .

A přece nesměla ani kapesník pozvednout, ani oči si utřít, aby vteřinu toho posledního pohledu neztratila. . . .

Přešli, mizíce ve dveřích nádraží. Pojalo je jako přišera, která otevřela obrovská ústa a spolykala je všechny. . . .

Odjeli a prázdným náručím nešťastných matek nezbylo, leč vědomí, že darovaly státu syny. . . .

★

A při tom všem měl Vít značné štěstí.

Nějaký čas ležel v zákopech a k bitvě v těch místech vůbec nedošlo. . . .

Pak byl přestěhován s celým plukem na italskou frontu, kde ovšem bylo mnohem hůř.

Létaly tam granáty jako metory a rozbíjely skály, střílejíce jejich útesy po nešťastných, polekaných chlapcích a tu a tam je zraňovaly a i zabíjely.

Přihnalo se všelicos, někteří byli odvezeni do nemocnice, jiní stáli celé neděle v bitevní čáře a mnozí také odpočívali již v šachtách a v opuštěných, smutných hrobech.

Vítovi se všechno vyhýbalo a sám také - Bůh ví, snad ani jednou nezacílil. Mířil do nebe a do kamení a nestál o žádné vyznamenání a o žádnou vojenskou slávu. Nebyla mu ani trochu vzácná a tak měl stále límeček bez hvězdiček a jednou již také byl uvázan a jednou dostal i špangle.

Za to ostatní vojáci o něm tvrdili, že je nejlepší kamarád a že by dovedl pro své přátele mnoho obětovat.

Často psal rodičům dlouhé psaní, prosil maminku, aby se za něho modlila a na něj vzpomínala. Prý je přesvědčen o síle a účinnosti její modlitby.

Ale jednoho dne se mu přece něco přihodilo. Onemocněl horečkou a střevní poruchou a měl hlavu jako zmámenou a nohy z olova.

Šel k raportu, ale nebyl uznán; hnali ho na hlídku, nedbajíce, že se sotva motá, že mu nohy brkají a zimou že se třese a horečkou sálá.

Teprve po několika dnech mu starý, bručavý doktor uvěřil a poslal do nemocnice. Na lístek připsal mu slova: "Střevní tyf."

Naznal to jenom tak od oka a dal mu aspirin, jak již to v té válce chodilo.

Pak se kymácel ubohý Vít v

sanitním autu a byl již polomrtvý, když ho složili v nemocnici. Potom plynul ve zmatených snech a trvalo hodně dlouho, než se vzmohl na tolik, aby poslal o sobě rodičům zprávu.

"Mám tyf", psal, "ale doufám, že to dobře dopadne a že alespoň dostanu dovolenou."

Trvalo to pak hodně dlouho, než mohl povstat, a když začal již přecházet, necítil pevnou půdu pod nohama. Tak slabo mu bylo a vypadal hrozně zubožen.

A jen ho těšilo, že mu vlasy nevypadaly a že již zase o sobě ví a může přecházet.

Po těžké nemoci teprve člověk nejlépe ocení zdraví a cenu života. . . .

Brzo byl rekonvalescentem a poslán do Vídně na zotavenou.

Vídeň!

Ještě Vídeň v životě neviděl a byl tomu rád, že ho tak pěkně umístili. Ač mu Vídeň nebyla nikdy sympatická, přece v ní našel zalíbení, protože je to opravdu krásné a výstavné město a protože bylo v rekonvalescentě hodně chleba a dobrého jídla, které namnoze už ostatní vojáci postrádali. . . .

A byl tomu rád, že je ve Vídni ještě pro jednu okolnost, která o něj v myšlenkách zavadila, sotva po prvé uslyšel, kam bude komandován.

Ve Vídni bydlí přece jeho známá z vlaku - Irénka Kopísteinová, milé děvčátko, které mu do nedávna psalo geniální a přátelské dopisy.

Jejich korespondence již trvala dlouhý čas a byla vždy Vítovou radostí.

Nikdy nelenil, dlouze jí odepisoval a když mu došlo její milé psaní, dovedl je čísti kolikrát za sebou.

Poslední dobou ovšem posílal jí jen lístky po ní pošty a po týdny své nemoci, přestal jí psát vůbec.

Což kdyby se mu teď podařilo uvidět ji? - Podobá krásného děvčete mu již z paměti částečně vymizela, musel si ji vždy násilně připomínat a často nevěděl, je-li to skutečně ona, nebo, maluje-li

si ji ve vlastní fantasii a svými, daleko pestřejšími a malebnějšími barvami.

Zůstávala pouze romantika, která jejich seznámení provázela a ideál děvčete, který si mladý hoch vytvořil.

Sotva se v rekonvalescentě usadil a poněkud se zotavil, již jí napsal dopis a sdělil jí, kam až se dostal a jak těžkou a zlou nemoc prodělal.

"Byl bych velmi šťasten, kdybyste mi sem dopsala anebo mně dovolila přijít za Vámi na stanovené místo, abych Vás opět jednou uviděl. Možná, že mne již nepoznáte, válka a nemoc mi krásy nepřidala, - jsem však stále tím, čím jsem byl, Vaším nejoddanějším nepřítelem."

Ubohý Vít ani svým očím nevěřil, když v nejbližších dnech dostal listek, na němž mu známá dívka psala, že je velmi radostně překvapena a že přijde navštívit do lazaretu, aby ho navštívila.

"Tady je to v módě," končila, "a patří to k dobrému tónu, aby vznešené dámy navštěvovaly raněné vojáky. Naše dobročinnost nezná mezí a moje mamá by se rozdařila."

Vít četl a viděl v duchu čtveráčivé důlky v jejích tvářích a blede oči, jak zářil ironickým úsměvem. Z jejích dopisů znal totiž tu "dobročinnost" její macochy.

Škoda, že si nemohl obléci hedvábnou košili, uvázati moderní kravatu a vzíti šaty, které tak rád nosíval. Vít nemíval ničeho nazbyt a přece byl parádníkem, rád se strojí a potpěl si na slušný zevněšek. A škoda, že se s ní nesměl procházeti hlavní třídou, nebo parkem.

V rekonvalescentě byli zvyklí navštěvovat vznešených dám, chodily sem funkcionářky Červeného kříže a zajímaly se hlavně o švarné důstojníky, kteří se pozdravovali a byli schopni procházek a zábav.

I na byt si mnohá bohatší paní vzala mladého muže, který nebyl příliš těžce raněn a byl schopen transportu. Nosily raněným více

méně zbytečné maličkosti a žvatlaly s nimi soucitná slova falešné účasti.

Vít tomu ještě tak dobře nero-

zuměl, ale jiní již to věděli a rádi o dobročinnosti vznešených dám všelijak vtipkovali.

(Pokračování.)

RODINA LIPKOVÁ

Napsal A. B. Šťastný.

III.

Uplynulo čtvrt roku.

Lipkovi v novém bytě už dávno zdomácněli. Se sousedy se dobře snášeli a všichni je měli rádi, že byli ke každému zdvořilí, úslužní, že se nad jiné nevypínali.

S obávanou Mrázkovou dosud neměli nejmenšího sporu. Zdravili ji, ona jim poděkovala - jinak s ní vůbec nepřišli do styku.

Matylda nemohla si naříkati na nedostatek práce. Až sem docházely za ní její bývalé zákaznice, a nových utěšeně přibývalo. Také z domu dávaly si u ní šiti, přešívati, opravovati; a ona každému ochotně vyhověla.

Když nastaly prázdniny, musila Matylda sáhnouti na své skromné úspory. Kvido měl teď jen dvě kondice - jednu u Vaňků. Připravoval čiperného Václava k přijímací zkoušce a bera ohled na majetkové poměry Vaňkových, - požadoval honorář co nejmírnější. Bylo toho málo, čím přispěl své sestře ku krytí výloh v domácnosti; a to citlivého mladíka nemálo trápilo. Sháněl se po jakémkoliv zaměstnání přes prázdniny; ale nic se nenaskytlo.

Tím horlivěji nyní studoval, vypůjčiv si přednášky od pokročilejších mediků, aby pro příští semestr byl vyzbrojen většími vědomostmi.

Za pěkné pohody rád si poseďel na pavlači před dveřmi jejich bytu, a tu často hovořival s matkou Mrázkovou.

Sehnutá, upracovaná stařenka byla velká dobročka - prostá, ale zkušená žena. Mládí své prožila

v horách, potom se provdala do kraje a s mužem a synáčkem posléze přišla do Prahy.

Kvido s účastí naslouchal jejímu zajímavému vyprávění. - Jak bývalo u nich v horské chaloupce, kde otec, matka i oba starší bratři vysedávali za stavem, pracující do úpadu za bídnou mzdou. Jak ona jim již v útlém věku pomáhala, co hladu a zimy zakusila, jaké byly cesty v zimě hlubokými závějemi, a jak jednou bylo jejich staveníčko sněhem tak zapadáno, že téměř tři neděle byli jako ve vězení.

Stařenka měla na svůj vysoký věk ještě dobrou paměť a vyprávěla jako kniha. A byla by z toho objemná kniha, co všechno stará Mrázková zažila nebo kdy slyšela.

Často usedla ke Kvidonovi jeho matka a s nemenší účastí naslouchala výmluvné stařence.

Matylda také brala podíl na jejich besedách, sedajíc se šitím v rukou blíže dveří.

Když byla Mrázková doma, babička ovšem se neodvážila k sousedům. Bála se snachy a úzkostlivě vystříhala se všeho, co by ji mohlo podrážditi.

Lipkovi často slyšali, kterak se Mrázková na stařenku osopuje, - do práce ji honí a se vším projevuje nespokojenost.

Bouřil se v nich hněv, zejména Lipková jen stěží se udržela, aby se ubohé nezastala.

Stará Mrázková nikdy si nestěžovala na své utrpení; a když se jí o tom Lipková jednou sama zmínila a v rozhorlení prohlásila, takhle že by s ní snacha - kdyby

jakou měla - zacházet nesměla, - smutně řekla babička:

"Co mám dělat? Odpovím jí - bude to ještě horší. Musím to tedy trpělivě snášet, než mne Bůh k sobě povolá. Ale, věřte mi, drahá paní, že se mi ještě nechce se světa - jak tu nemám nic dobrého! To ubohé dítě bylo by potom na dobro opuštěno!"

Stařenka měla nesmírně ráda svého zmrzačeného vnoučka, laskala se s ním, hrála si s ním, - dbala o jeho čistotu. Byla dítěti skutečně matkou, svou láskou je odškodňovala za nelásku matčinu a lhostejnost otcovu.

Lipkovi také přilnuli k ubohému hošíkovi, jenž byl tichoučký a na slovo poslouchal. Měli jej rádi už také ze soucitu s jeho neštěstím. Ladislávek byl skutečně k politování. Hlavu měl nápadně velkou, obličej zdánlivě o mnoho starší, ramena vysedlá, páteř zkřivenou, prsíčka vpadlá, ručky jako hůlky, nohy nepoměrně krátké s volkými chodidly. Neunesly jeho slabé tělo; když chtěl učiniti jenom krok, musil se opřít o berlíčky; a potom sunul šoupavě jednou nohu za druhou, při čemž chodidla směřovala prsty nápadně v pravo a v levo.

Kvido rád se obíral nešťastným dítětem. Opravoval jeho chybnou řeč, učil jej správně vyslovovati hlásky, leccos mu vyprávěl, co bylo jeho slabému rozumku srozumitelné, hrál si s ním.

Ladislávek na něm jenom visel. Jak jej zhlédl, vybouřil bledé oči, na jeho uvadlém obličejí objevil se úsměv. "Pan totoj, pan totoj!" volal na něho, pamatuje si, že babička mu říká vždycky jen "pan doktor".

Byla-li však přítomna matka, - hošíček nevolal, aniž se odvážil ke dvěřím hodných sousedů. Pamatoval si, jak jej matka jednou zlostně zakřikla a neurvale vtáhla do bytu, když chtěl se vyploužiti ven.

Aby dítě nebylo zbytečně týráno, Lipkovi si jej nevšímali, když byla Mrázková doma. Stará Lipková se však zlobívala, že necitelná matka ani té nevinné radosti

ubozáčkovi nepřeje. . . .

Jednou odpoledne byla stařenka Mrázková zase sama doma s Ladislávkem. Hošíček před chvílí se vrátil od Lipkových; chtěl vyčkatí doma, až se "pan totoj" vrátí. - Kvido měl právě hodinu u Vaníkových.

Najednou zaslechli Lipkovi bouchnutí, bolestný výkřik, jemuž následoval pláč Ladislávkův a bédování stařenky.

"Něco se tam stalo!" ulekla se Lipková a již byla ze dveří. Přeběhla pavláč a zapomenuvši zaklepat, vrazila ke Mrázkům.

V kuchyni stála naříkající babička a oběma rukama držela pláčícího chlapce, jemuž se řinula s čela krev po obličejí.

"Ach, Bože - ten si dal!" zaplakala Mrázková matka, zhlédnuvši Lipkovou. "Jen se na něj podívejte - samá krev!"

"Tjef, babito!" křičel hošík. . . . "Tjef!"

Lipková honem přinesla vodu a ručník, a smývala řinoucí se krev. Babička s pláčem vykládala, jak se to stalo. Hošík belhal se k plotně, berlíčka mu uklouzla, padl na truhlík.

"Jistě se uhodil o hřebík! - Už dávno čouhá špičkou z truhlíku - říkala jsem synovi, aby jej vytáhl kleštěma - ale kdepak on! - Bolí to, Ladíčku, bolí?" starostlivě ptala se vnoučete.

"Bebíto - tjef!" vzlykal chlapec.

Když Lipková omyla ránu, zděsila se jí. Značný kus kůže byl vyřypnut do hloubky - a krev nepřestávala vytékat.

"Doskočím pro synal!" řekla. - "Ten se v tom lépe vyzná."

Netrvalo dlouho, - vrátila se s Kvidonem, jenž nesl s sebou potřebu ze své skrovné lékárničky. Ohledal ránu, podíval se na vyčnívající hřeb - byl zrezavělý, nečistota na něm lpěla.

Kvido pečlivě vymyl ránu a zručně ji obvázal - "docela po doktorsku!", jak si v duchu řekla jeho matka.

"Zahojí se to brzy?" úzkostlivě ptala se babička.

"Za několik dní se to zajizví!" ubezpečoval ji medik. "Rána sa-

ma o sobě není povážlivá - mohlo to být ovšem horší, kdyby byl hřebík více vyčníval a kdyby byl vniknul do kosti - snadno však mohlo dojít k otravě krve. Vyčistil jsem ránu, doufám, že nehrozí žádné nebezpečí. Kdyby však dítě dostalo horečku, pošlete hned pro lékaře!"

"Nedopouštěj Pán Bůh nic takového!" sepírala stařenka ruce. - "Tak já vám mockrát děkuju, pane doktore, že jste byl tak hodný. Nevěděla jsem leknutím co počít. Ani na pavučinu jsem si nevzpomněla. Tou u nás v horách stavěli krev."

"To je nebezpečné, babičko!" jemně jí připomněl Kvido. "V pavučinách bývá plno prachu a v tom zase škodlivé zárodky, které když se s pavučinou dostanou do rány, snadno ji mohou zhoršit, - dokonce i otravu krve přivodit. - Nejsou všechny staré domácí prostředky tak nevinné, babičko!"

"Jen když to vím, pane doktore! Nikdy už pavučinu nedám na ránu!"

Nebyla z těch prostých, umíněných lidí, kteří si nedají vymluvit, že domácí prostředky jsou nejlepší.

V tom se ozvaly venku kvapné kroky - do kuchyně vběhla Mrázková.

Zamračila se, když užřela ve svém bytě sousedy; ani neodpověděla na jejich pozdrav.

"Co jste tu dělali s karbolem?" zhurta vyjela, vtahující chřípěmi vzduch.

Ted' utkvěl její zrak na obvázané hlavě Ladislávky, kterého držela babička na klíně.

"Co se stalo?" vyhrkla.

"Padl na truhlík - zrovna na ten hřeb - co jsem se o něm namluvila! - pan doktor byl tak hodný, dítěti obvázal hlavu. - Mohl prý z toho dostat chlapec otravu krve." . . .

Mrázková ohrnula ret.

"Ten má duši zapeklou! Toho se nic nechytne!"

Lipková pšísne se na ni podívala. To Mrázkovou rozlítlo a hned se pustila do tchyně. Co prý doma dělá? - na chlapce nedá po-

zor - jistě už zase spala!

"Márinko!" ozvala se stařena rozechvělým hlasem, "ani na minutku jsem si nezdřímala. Vždyť mne znáte, že po chlapci pořád koukám, až mne proto hubujete! Mohu za to, že upadl na čisté rovině? Padnou zdravé děti, natož takový lazárek!"

Mrázková k ní přiskočila a bouchlá chlapce pěstí do zad.

"Ty nemehlo, proč si nedáš pozor, proč?" křičela Mrázková a téměř za každým slovem opětovala důkladný buchaneč.

Ladislávek se rozplakal. Babička honem nastavila ruku, aby jej uchránila dalších ran. Nic nedbala, když ji snacha ve slepém vzteku notně uhodila do ruky.

Lipková nemohla již mlčet.

"Neubližujte mu, paní Mrázková!" krotila rozlícenou. "Dítě za nic nemůže!"

"Aby si to pamatoval a nebyl takový nešika! Jenom pro zlost je - žádnou radost člověk z něj nemá - stydět se musíme za takového mrzáčka. K čemu bude na světě? K ničemu - než aby nám otravoval život! Zdravé děti umírají a takový pajda, brepta zůstane pro trápení a pro ostudu!"

"Hříšně mluvíte, paní Mrázková!" pokárala ji Lipková.

Mrázková se ušklíbala.

"Vy ještě věříte na hříchy? Pak vás lituji, že jste tak neuvědomělá - a syn vám studuje na doktorát!"

Mladý Lipka zčervenál v obličeji a jeho tělo náhle jakoby vyrostlo.

"Paní Mrázková," ozval se rozčilen, "jsou hříchy a mezi nimi neposlední jsou hříchy, za které trpí potomci!"

"Snad nechcete říci, že já nebo můj muž jsme vinní mrzáctvím toho kluka?" téměř vykřikla Mrázková a její pronikavé, černé oči svítily jako žhavé uhlíky.

Kvido pokrčil rameny.

"Netvrdím nic takového, ale věda - a také náboženství - učí, že hříchy rodičů mstí se na dětech až do třetího kolena. Proto takové ubohé, nevinné dítě zasluhuje jenom politování, soucitu a lásky

těch, kteří mu dali život!"

S hrdostí hleděla Lipková na svého syna, jenž promluvil tak pravdivá slova.

"Když tedy pan doktor myslí," řekla Mrázková uštěpačně, "budu se s tím klukem pořád jen mazlit, všude se s ním budu pyšnit!"

"Půjdem, Kvido!" obrátila se Lipková k synovi, aby zakončila ten trapný výjev.

Pozdravili a obrátili se ke dveřím.

"Zaplat' vám to Pán Bůh, pane doktore!" vroucím hlasem volala za nimi stařenka.

"Počkejte ještě, pane doktore," zadržela Mrázková mladíka. . .

"Když už jste se s tím klukem tak piplal, řekněte si, co vás stály ty věci - zaplatím vám to - nechci od nikoho nic zadarmo!" nadula se Mrázková, ani si nevzpomenuvši, že má zadarmo být.

"Tak nepatrnou pomoc nedám si zaplatit!" hrdě odvětil mladík.

Ku podivu; nestalo se, co Lipková očekávala. U Mrázků bylo toho dne už ticho, Mrázková nehubovala, ani nebila dítě.

"Snad se přece trochu styděl!" domnívala se Lipková. "Pověděl jí ale Kvido do duše!" měla radost z ráznosti synovy.

Matyldu však jímala obava, aby dnešní výjev neměl pro ně nemilých následků. . .

IV.

Toho roku byl měsíc srpen neobvyklejše parný. V pražských ulicích bylo jako v peci, obyvatelé nenalezali chladu ani ve svých příbytcích, zvláště ne v takových, kam svítilo slunce aspoň několik hodin denně.

Podobnou obtíží trpěli také Lipkovi. Na pavlač, kam byla obrácena okna jejich bytu, - pražilo slunce již dopoledne a zašlo za střechu nad nimi teprve k páté hodině.

Nepomáhalo ani zavírání, ani zase otevírání oken, ani zastírání tabulek záclonami, ani co nejkratší topení v kuchyni. V bytě bylo dusno, k zalknutí; trýzeň zmírnila se jen nepatrně za noci, kdy spali při otevřených oknech.

Matylda měla právě v tu dobu

mnoho neodkladných zakázek, jež ji upoutávaly po celý den k domovu. Byla úsilovnou prací v takových parnech už všechna zmořena, pozbývala chuti k jídlu a v noci špatně spala.

"Nic platno, Matyldo," řekl jí kdysi Kvido, jenž v tom vedru ještě více zhubeněl, "musíme trochu na vzduch, do přírody."

"Na letní byt?" usmála se Matylda.

"Neškodil by nám," kýval medik hlavou.

"Jen kdyby na to bylo! Ale můžeme se přece aspoň trochu osvěžit, nadýchat se zdravějšího vzduchu. Na celodenní výlet mohli bychom se už odvážit!"

"Takový výlet však stojí peníze!" připomněla šetrná dívka.

"Vždyť nemusíme utratit více než doma! Takhle v neděli časné z rána vyjdeme si - třebaš do Chuchle - za dvě hodiny tu cestu dokážeme - jídlo si vezmeme s sebou, proběhneme se lesem, posedíme v chládku, a k večeru bude příjemná cesta zpět. Maminka je čiperná - jistě si nebude naříkat, že ji bolí nohy. Jí ten výlet také prospěje."

Matylda otálela s rozhodnutím, ale posléze přece svolila. V sobotu usmažila Lipková tři kotlety, upekla buchty - nebudou tedy na výletě hladověti. Žízeň uhasí pramenitou vodou; v Chuchli je velice dobrá. Pívali u Lipků jen zředěná pivo; nebyli mu zvyklí.

V šest hodin ráno vydali se na cestu, za příjemného chladu, - v nejkrásnější náladě.

Když konečně blížili se k chuchelskému háji, byli sice poněkud unaveni a propoceni; to však jim nezkalilo jejich dobrý rozmar.

Nejdříve zašli do kostela pod hájem, načež stoupali po hadovitých cestách k temeni návrší.

Na stinném místě si odpočinuli a dobrou buchtou posilnili. Potom procházeli les křížem krážem, - chvílemi usedajíce do trávy.

Výletníků bylo zde toho dne neobvyklejše množství. Lipkovi však mezi nimi nezhledli ani jednu známou tvář.

Poobědvali ze svých zásob, za-

přejíce studenou, jako křišťál čistou vodou. Lipková přec jen pocítovala únavu; zdřímla si tedy v trávě pod ochranou svých dětí, - které se bavily tichým hovorem.

Za hodinu byli již zase všichni na nohou. Když se ubírali okolo restaurace pod hřbitůvkem, zaslechl Kvido od jednoho stolu zvolání: "I nazdar, doktore!"

Zahleděl se v tu stranu - a již spěchal k němu statný mladík, - červenolící, dobře živený a podle módy oděný, jemůž krátký, měkký plnovous hezky slušel, ale činil jej starším, než ve skutečnosti byl. Na hlavě měl slaměný širák, jaký nosívali umělci.

Kvido jen stěží poznal v něm svého bývalého spolužáka z latinských. Adolf Cetler studoval s ním nižší gymnasium, potom jej však dal otec na malířskou akademii. Kvido jen zřídka potkal se s Adolfem na ulici. Zastavili se spolu, pohovořili, - avšak důvěrnějšího přátelství mezi nimi nebylo. Posledně viděli se více než před rokem. Adolf tenkrát pochlubil se Kvidonovi, že půjde na mnichovskou akademii. - Tenkrát měl Adolf jen sporý knírek a byl také štíhlejší. Za jediný rok velice se změnil; měl vzezření dospělého muže.

"Na zdar, doktore, na zdar!" - hřmotil Adolf, - zdaleka mávaje kloboukem. "Kdy už jsme se neviděli!"

Došel k němu, silně mu potřásl pravicí. V tom si povšimnul, že Kvido není sám.

"Jistě paní máti a slečna sestra!" otázal se, a když Kvido přisvědčil, smekl před nimi a dvakrát se uklonil. "Veliká čest pro mne, mé dámy, že mi bylo dopřáno osobně vás poznat! - Jsi ty ale . . ." šťouchnul loktem do Kvidona. "Ani mne nepředstavíš!"

"Můj bývalý kolega z latinských, Adolf Cetler, akademický malíř", trochu neobratně zhostil se Kvido společenské zvyklosti.

Paní Lipková přátelsky mu podala ruku, Matylda jen uklonila hlavu.

"Jsem tady s rodinou," vykládal Adolf. "Totiž, abys nebyl uveden v omyl," zasmál se, "s celou naší

familií. Tamhle je vidíš u stolu. Je nás slušná hromádka, co? - Kam se vlastně ubíráš s dámami?"

"Bloudíme lesem, abychom pokřáli v přírodě," odvětil Kvido. "Jsme tu už od rána!"

"Od rána? Že se vám toho chce! My jsme sem přijeli parníkem po poledni - na celý den je výlet do Chuchle přec jen poněkud nudný. Mohli byste s námi trochu pose-dět a pobavit se. Tatínek i maminka rádi si pohovoří - moje sestra detto - náhodou tu nevidíme nikoho známého. Dámy nám pro-káží čest?" zalatně se uklonil.

"Srdečně vám děkujeme, pane Cetlere," zdvořile odmítala Matylda. "Vaši páni rodiče jistě by se urazili, že se k nim vtírají neznámí lidé!"

"I co - neznámí!" zasmál se Adolf. "Kvido jest můj dávný známý, vás, dámy, teď také znám - to, myslím, stačí! Ostatně, moji rodiče nedrží na etyketu - Jen pojďte, budou mít radost!"

Omlouvala se Matylda, omlouval se Kvido, také jejich matka zdráhala se vyhověti pozvání malíře. Avšak Adolf neustal, až je konečně přemluvil.

"Jenom na chvilinku! Propustíme vás ze zajetí, kdykoliv si budete přát!"

A nachýliv se ke Kvidonovi, zašeptal: "Rozumí se, že jste našimi hosty!"

Kvido chtěl něco namítnouti, ale mladý malíř již volal k "jejich" stolu: "Budeme mít společnost - moje dobré známé!"

Teď už nebylo vyhnutí. Za chvíli stanuli u stolu, na němž byly láhve a sklenky s pivem. Na dvou lavicích sedělo šest lidí různého věku.

"Můj otec - moje máti - a tuto moji sourozenci!" představoval Adolf, načež seznámil sedící s těmi, které s sebou přivedl.

Byli uvítáni se zřejmou radostí, zejména rodiči malířovými, - a hned jim uvolňováno místo na lavicích.

Otec Adolfův byl malý, tlustý mužik, kulatého, červeného, bezvousého obličejě, na němž sídlil ustavičný úsměv, prozrazující ra-

dost ze života. Pan Cetler skutečně poznal málo starostí. Štěstí mu bylo neobyčejně příznivo. Začal jako malý pekař - a dnes měl jeden z největších závodů a vlastní dům. Byl oděn lehkým šatem z prací látky, moderního střihu, na vestě lesknul se mu těžký zlatý řetěz, na rukou prsteny, v kravatě měl brilantovou jehlici, v náprsence svítily diamantové knoflíčky. Přes to však byl by každý hned na první pohled poznal v něm živnostníka - tím spíše, že pan Cetler naprosto postrádal jakékoliv nadutosti.

Jeho manželka byla o hlavu větší, rovněž korpulentní, hedvábí na ní šustilo, zlatem se jen blýstala. Zpaněšlosti u ní také nebylo.

Jejich dcera měla po matce postavu, po otci podobu. Byla oděna nevkusně, což činilo její ducha-prázdný obličej ještě více nehez-kým. Byla jistě o několik let starší než Adolf, ale upejpala se jako děvčinka.

Manželé Cetlerovi hned zapředli paní Lipkovou v hovor, a Matylda obrátila se k sestře Adolfově, která jí odpovídala krátkými větami, stydlivě se usmívajíc.

"Lituji tvou sestru, Kvidáčku," - řekl tiše Adolf. "Věčnost trvá, než se naše Anna dostane do proudu. Však já ji posléze odškodním!" - sliboval. "A teď, abys poznal blíž naše mužské potomky."

Ťuknul na rameno mladíku asi osmnáctiletému, silného těla a červených lící.

"To je náš Honzíček. Jaktěživ měl švestkové knedlíky raději než učení. Teď je už pekařský, a příští vládce těstové říše tatínkovy."

Bratr Jan jenom se zubil a přitom si stále otíral vlhké vlasy, - hladce ke hlavě přičísnuté.

"Tady vidíš také pekaře," ukázal Adolf na jinocha, jemůž nebylo více než patnáct let. Byl vytáhlý, pleti nažloutlé a hleděl zamračeně.

"Tatínek chtěl mít z něj stavitele - ale kde pak Váša! Prospíval v realce tak znamenitě, že tatínek měl strach, aby naposled neuměl více než páni profesori - a proto jej postavil k díži! No, jen se mrač

ještě víc, Vašku, hezky ti to sluší!"

Po té se obrátil k hezkému, mrštnému, asi jedenáctiletému hochu, jenž seděl na lavici a klátil nohama.

"Naše nejmladší ratolest, Pepíček - všech nás mazlíček. Hlavu má dobrou, jenže je trochu nedbalý. Tatínek chce z něj mít advokáta, a já věřím, že jím Pepíček jednou bude. Mazaný je dost - ze všeho se dovede vytočit. Vid', Pepčo?"

A žertem zatahal bratříčka za ucho.

"Když už jsem všechny pomluvil, musí dostat také naše princezna svůj díl!" ztišil Adolf hlas, nachýliv se k příteli. "Když se na ni podíváš, jistě si pomyslíš, že je husa..."

"Ale, Adolf!" napomínal jej Kvido.

"Tohle si myslí jistě více lidí! Ale zmýlili by se! Anna je opravdu zvláštní povaha! U přítomnosti rodičů má vždycky trému, stává se rozpačitou, nesmělou, mění se v ubohou figurku. Za větrem však dovede rozvázat - podivil by ses, kdybys ji takhle viděl v mém atelieru! Mám už svůj atelier!" - pochlubil se. "Otec dal mi jej zřídit v našem domě, v podstřeší - musíš se tam přijít podívat, doktore! - Tedy Anna. Jak jen se ztratí z dohledu rodičů, hned jest jako vyměněna. Napovídá toho tolik a nebývá to zrovna nehloupější. - Rodiče na ni mnoho věnovali. Anna mluví slušně francouzsky, pěkně hraje na piano, dosti příjemně zpívá - vyzná se také ve vaření a v jiných ženských pracech. Rodiče by ji už rádi viděli pod čepcem, a však Anna nemá štěstí. Tatínek i maminka chtějí mít zetěm jenom doktora, - Anna měla už několik známostí - ovšem jen povrchních - s diplomovanými pány, vždycky se to však zhatilo. Nevím proč, ale tuším, že ony pány zrážela zdánlivá duševní obmezenost mé sestry. Když se jí ale nedostalo příležitosti, aby se mohla ukázat v příznivějším světle! Tím jsou vinni rodiče - zejména maminka; hlídá Annu jako drak pohádkovou princeznu. A v její přítomnosti po-

číná si Anna tak nejapně, jeví se tak málo duchaplnou, že každý nápadník brzy zapomene i na těžký přídavek, který chystá tatínek Anně věnem. Takhle zůstane Anna starou pannou! Říkal jsem už tatínkovi, aby Anně dopřáli více volnosti; on však mi odpověděl, že maminka ví, co dělá, abych se tedy do toho nepletl!"

Kvido úkradkem zahleděl se na Annu, která s rozpačitým úsměvem naslouchala vyprávění Matyldy. Ač byl ještě mladík nezkušený, přece uznával, že Anna jeví se skutečně ubohou; a skoro pochyboval o tom, co Adolf pověděl v její prospěch.

Manželé Cetlerovi dobře se bavili s paní Lipkovou, neboť jejich názory se ku podivu shodovaly. Lipková neopomenula pravdivě chváliti zdárné své děti. Paní Cetlerová byla upřímně dojata obětavostí Matyldinou.

"Máte hodné děti, milá paní!" uznával pekař. "Nu, naše také nejsou nejhorší! Adolf je trochu bujný, rád si vyhodí z kopýtka - to však patří k uměleckému životu!" omlouval syna. "Ti dva mladší sice nebyli k učení - budou z nich však dobří pekaři - aspoň nepřejde životnost do cizích rukou! Největší radost mám však z toho nejmladšího. Kluk je sice neposedný, rád si také zalenoší - ale učení jde mu hračkou. Bude advokátem! Dočkám se tedy snad přece aspoň jednoho doktora v rodině. Dříve bych ovšem měl rád jiného doktora - pro naši Annu. Ale nějak se nám to hatí."

"Však se dočkáme!" troutala si paní Cetlerová. - "Anna má na vdavky ještě dost času."

Mihnul se okolo sklepník, Cetler jej zavolal a poručil přinést občerstvení svým novým známým. - Prohlásil, že je to na jeho účet, a opravdu se pohněl, když Lipkovi zdráhali se přijmouti jejich pohostinství. Hned však se zase usmíval, když paní Lipková konečně řekla: "Nesmíme vám tedy dát košem. Každému však jen od lívku; my nejsme pivu zvyklí."

"Pro jednu vám neuškodí!" - smál se Cetler.

Lipkovi nemohli se dostat od stolu; manželé i malíř je stále zdržovali, a pan Cetler ustavičně jim doléval. "Pijme přece, na vaše i naše zdraví!" bylo slyšeti jeho pobízení.

Posléze mladí se rozběhli po lese, manželé i Lipková setrvali u stolu. Matylda šla s Annou, Adolf přivlastnil si Kvidona a bavil jej vyprávěním ponejvíce romantických historek, jichž znal na kopy. Už prve udal jich u stolu mnoho a opravdu jimi pobavil. - Ty "nejlepší" schoval pro Kvidona; ale mladému medikovi leckterá se nelíbila nebo dokonce zhnusila.

"Nechápu, že si mohou umělci libovat v takových hrubostech," projevil nepokrytě svou nevoli. - "Jsou přece vzdělaní lidé, a žádného vzdělance nectí..."

"Eh, hloupostil!" nedal mu Adolf domluvit. "Jsi ještě mladý zájic; však ty se vybarvíš, až jen lépe poznáš život! Měli jsme na akademii také takového puritána, při každém volnějším slově se červenal jako panenka, káral nás, - napomínal, stranil se nás - a než se rok s rokem sešel, bezuzdností nás všechny předčil. - Jen žádné blouznění, doktore, žádné idealisování - pojímat život, jak je - plně jej vyžít - to je naše filosofie. Mentorovat můžeme, až se všeho přesytíme; dokud jsme mladí, užívejme světa a nebud' me škarohlídy!"

Kvido byl rád, když Adolf posléze svým hovorem dotknul se něčeho vážnějšího. -

Zcela jinak bavila se Matylda s Annou. Užasla švadlena, když ztratily se z dohledu, jaká změna stala se s její družkou. To již nebyla nesmělá, upejpavá dívka, jakou se jí jevila u stolu. Anna se rozhovořila, rozhnila - Matylda brzy poznala, - že Anna co do vzdělání stojí vysoko nad ní. - A když s úžasem naslouchala její výmluvnosti a zadívala se jí do oči, nemohla neuznat, že Anna již není nehezká. Jakoby s její tváře spadla škraboška, kterou byla zakryta v přítomnosti rodičů.

Anna stala se velice sdílnou. - Svěřila se nové přítelkyni, že ji

rodiče chtějí provdati za doktora, že se jejich prostřednictvím seznámila již s několika pány, a že by byla ochotně věnovala své srdce kterémukoliv. Všichni však - dříve či později - začali k nim řídčeji docházeti, - až posléze všechny styky přerušeny. Tři z jejich bývalých nápadníků zatím se již oženili.

"Ráda bych už byla paní," doznala Anna, "třebas mám doma zlaté časy. Můj nastávající nemusil by být zrovna doktor - ale když si toho rodiče přejí, zachovám se po jejich. Věřte mi, Matyldo, že jsem dříve plakávala, když ten neb onen přestal k nám docházeti. Víím, že nejsem hezká - prosím vás, nevymlouvejte mi toho! - ale provdaly se ještě ošklivější! - Já však víím, čím vlastně odpuzuji. Je to moje nešťastná neapnost, - když mám s cizím člověkem mluvit v přítomnosti rodičů. Nemohu za to, věřte mi! Víím, co bych měla říci, kterak se chovati; ale jakmile si vzpomenu, že je na blízku otec nebo matka, hned jsem zmatena a jistě v každém vzbuzuji dojem ubohosti. Kde pak by si doktor vzal takovou, kterou považuje - za hloupou!"

Slzy jí vstoupily do očí.

Matylda pocítila s ní lítost. Těšila ji, že se časem všechno podá, že se konečně šťastně provdá. . . .

"Nevím, nevím," potřásla Anna hlavou. "Přec jen bych nechtěla, aby si mne někdo vzal jen pro peníze, přimhouřiv oči nad mou domnělou hloupostí!"

"Však se naskytne příležitost, aby se váš příští ženich ještě před sňatkem přesvědčil, že jste ho v každém ohledu hodná!"

Těmi slovy utěšila Annu. - V družném hovoru zacházely hlouběji do lesa. Matylda zmínila se o svém bratrovi a po zásluze jej chválila.

"Zdá se být velice milý," souhlasila Anna, "avšak poněkud nesmělý."

"Nedívejte se, - přijde málo do společnosti - žije jenom svým studiím a nám. Jsem však přesvědčena, že v případě potřeby dove-

de promluvíti."

Pověděla Anně o nedávném výstupu u Mrázků. Dcera pekařova byla překvapena, že ten ostýchalý mladík vystoupil jako vážný, zkušený muž. A také projevila upřímnou soustrast s neblahým osudem ubohého Ladislávka.

"A což vy, Matyldo?" neočekávaně ozvala se Anna. "Vy nepomýšlíte na vdavky?"

Smutně se usmívajíc, zavrtěla Matylda hlavou. "Mám jiné starosti."

"Což jste nikdy nemilovala?" - vyzvídala Anna.

Matylda zčervenala v obličeji.

"Před léty byl mi sympatickým mladý, řádný muž, samostatný živnostník. Když však jsem zvěděla, že bych se po svatbě nesměla už starat o svého bratra, bolestně se mne dotkla tato tvrdá slova - a bylo po známosti. Dnes je ten člověk už více než dva roky mrtev - dej mu Bůh lehké odpočinutí a budiž mu milostivým soudcem!"

Vytušila Anna, že Matylda nechce zle mluvit o zesnulém a proto na ní už nevyzvídala.

Slunce znenáhla se nížilo k západu - procházející se výletníci vraceli se ke stolu, kde manželé Cetlerovi dosud se bavili s paní Lipkovou. Pekař byl účinkem řízného moku zvláště v dobré náladě. . . .

Když dcera s Matyldou přišly ke stolu, hned jim podával sklenici, aby si s ním připily.

Potom se vrátili tři mladší synové. Zamračený Václav hned žaloval na Pepíčka, že lezl na stromy a že si roztrhl kabát. Starší Jan hájil bratříčka, že se vyšplhal jenom jednou na kmen a to ještě docela nízko; kabát že nemá roztržený, nýbrž jenom rozpáraný.

Paní Cetlerová prohlédla kabát - Václav skutečně přeháněl - přece však dostal Pepíček důtku, že leze na stromy.

"A teď se pojed'te napít, hoši!" zval je otec a oni se nedali pobízet, neboť už měli žízeň.

Nejposlednější přišel Adolf s Kvidonem. Malíř měl v ústech hořící cigaretu, kterou odhodil, než se přiblížil ke stolu.

"Paní Lipková," - obrátil se k matce medikově, "váš syn je unikum! Nesmí se před ním mluvit nic volnějšího, ani neví, jestli šla okolo něho mladá či stará, o pivo nedbá a - nekouří! Do špiritusu ho naložit!"

Pan Cetler se smál, až oslel.

"Neškodilo by, Adolfe," ozvala se paní Cetlerová, "abys byl v tom ohledu podoben panu doktorovi! Zejména toho protivného kouření bys mohl zanechat! Tatínek vůbec nekouří - a synáček od rána do noci!"

"I dopřej mu toho, maminko!" řekl pekař shovívavě. "Myslím, že všichni umělci kouří - a když mu to neškodí - pravda-li pane doktoru, že můj Adolf snese nějakou tu cigaretu?" obrátil se k medikovi.

"Snad mu to neuškodí," usmál se Kvido. "Kdyby však vůbec nekouřil, také mu to nebude na škodu. Moji kolegové také hltají cigarety a doma kouří z dýmky - u mně však se dosud neozvala touha po nikotinu, a jsem také živ."

"Aha, dosud se neozvala!" - smál se malíř. "Tedy se neodříkáš do budoucnosti! Tohle není po doktorsku, to je po advokátsku! Odříkaného chleba kus největší! Nu, uvidíme jednou, uvidíme!"

Seděli zase pospolu, až paní Lipková upozornila své děti, že jest již čas k návratu. Než dojdou domů, bude zatím již hezky pozdě.

"My vás nepustíme!" zvolal pekař. "Ted, když je tu nejkrásnější, plachoť se domů! Zůstanete s námi, pověčeříme spolu, a potom vás všechny naložím na parník."

Nedal si to vymluvíti - Lipkovým nezbylo, než vyhověti mu.

Stmívalo se - v lese bylo krásně. Osvěžující chlad vanul z houštin, vzduch voněl prýskyřicí. Na stromech v lesní restauraci zažehnuté lampy - smích, hovor, cinkání sklenic a příborů rušilo usínající les.

U našeho stolu všichni se bavili. Jenom Anna byla zase zamlklá - ač se jí Matylda všemožně snažila povzbudit. Neušlo jí, že častěji zahleděla se na Kvidona, jenž se nyní obíral s nejmladším Pepíčkem, zatím co bujarý Adolf

- všimaje si pilně sklínky a "se svolením přítomných dam" vykuruje cigaretu za cigaretou - vyprávěl rozmarné historky, jimž se nejvíce smál otec.

Posléze přec jen musili se rozloučiti s příjemným místečkem. - Brali se temným lesem k přistavišti parníků. Rozjařený pekař si prozpěvoval a syn-malič co chvíli vpadl mu do zpěvu svým zvukným tenorem. Kvido šel s Pepičkem, Jan s Václavem, Matylda s Annou a hned za nimi obě matky. . . .

Ještě v čas přišli k poslednímu parníku; a oddechli si, když se konečně z té tlačence dostali na pražskou dlažbu.

Šli spolu ještě kus cesty, načež se rozloučili. Když po matce a sestře děkoval také Kvido za pohostenou, uhodil se pekař do čela a zvolal: "Jsme to ale! Žádný z nás neřekl, že bych rád, kdyby pan doktor přezkoušel našeho Pepička, než bude dělat zkoušku do latinských! Přijďte k nám zítra, že, pane doktore?"

Potěšen vyhlídkou na zvýšení svých příjmů, Kvido ochotně slíbil. . . .

Podali si navzájem ruce a rozdílými cestami brali se k domovu. . . . (Pokračování.)

Po stopách Inků. Nynější republika Peru v Americe byla od r. 1379 do 1525 říší Inků a jmenovala se Tahuantinfuyu. Nynější hlavní město Lima jest pohřebišťem čtyř císařů Inků, kam jejich mrtvoly přivezli z residence Cuzco. Historikové našli prozatím pouze záznamy o pohřbených čtyřech císařích a nyní kopají v nemocnici sv. Ondřeje, kde mají se hroby císařů nacházeti. Říši Inků zničili a vyplnili hrabiví španělští dobyvatelé!

Těžko vyhověti. Obchodvedoucí k příručím: "Kratino, proč jste nechal toho zákazníka odejít? To jste jej nemohl obsloužit?" — "Nemohl, neboť chtěl jen takový pár bot, které by vrzaly ve stejné tónině, a takové jsme marně hledali."

DOPISY.

—0—

KYTIČKU RŮŽÍ, Z DALEKÉHO TEXASU BÁSNICKÉMU ČTVERLÍSTKU NA SEVERU

z upřímného přátelství věnuje
M. Nováková.

I.

V Pennsylvanském pahorkatém kraji,
žije množství českých krajanů,
srdce zlaté v nejednom se tají,
srdce dobrých, zbožných Slovanů.
Srdce takové já jedno znám . . .
známo jest i ctěným čtenářkám.

Tak často nám již vonnou kytíčku
z květů, které v skrytu vykvetly,
v prostomilou uloží básničku;
mnohé z nich se světem rozletly.
Kdo jest to? Ach zbytečně se pláte.
Matka kněze - vždyť ji dobře znáte

Ze Strážnice, z Moravského kraje,
skřivánkovi písně tlumočí,
pennsylvanské oživuje háje,
opěvuje květná úbočí.
Upřímně k ní volám: "Dále pěj!
Bůh Ti žehnej, hojnost zdaru dej!"

II.

V Clevelandu jedna matka snívá,
ukolébavky když dítkám pje,
duchem často za mořem až dlívá,
vzpomínkami na vlast duši hřeje.
Všemohoucnost dar jí velký dala,
by své city v básně ukládala.

A tak dálné Moravěnky dcera,
poznajíc též sirotkovy strasti,
k hvězdám upíná zrak za večera,
toužíc po té krásné nebes Vlasti.
Do svých písní vkládá radost, žaly,
cituplností svou mne zaujaly.

Povznešena duchem nad vše jiné,
v duši dítek ušlechtilost pěstí,
zatím co i ruce její pilně
břímě denní práce musí nésti.
Přec i pro jiné má pochopení,
podává nám básně k povznesení.

Zalétám dnes duchem, v ony kraje,
v její tichou, milou světničku,
kde si dítek jejich tlumek hraje,
zbožňujících otce, matičku.
Tisknu v duchu její pravici
upřímnou jí nesu zdravici!

III.

Nevím, kde ta dobrá duše žije,
která básní svojich perličky
krásným jménem Marie Anna kryje,
písně její jsou tak sladičky!
Z veršů jejich láska k Bohu plane,
čistota z nich duše, srdce, vane.

Jako slavík ukryt v hustém mlázi,
vyluzuje nejkrásnější trílky,
perly citů básně její hází,
připravuje duším hodů chvílky.
Její písně strhují té maně
složiti své srdce k nohous Páně.

IV.

Z chladného až Státu Wisconsinu,
k sluchu mému pozdrav doletěl,
ze vzpomínek na mou domovinu,
jak má nitro slastně rozzechvěl!
Poslala jej duše cituplná
jméno její zná - Marie Vlna.

Neznáma mně, a přec duši blízká,
pochopila plně city moje . . .
láska k dobru - ze slov jejich tryská,
nejkrásnější ze všech růží to je!
V srdci mém jest dosud plno plesu,
z té kytíčky z Wisconsinských leštů

Vím, že v krajích, kde bývají sněhy,
dlouho dřímá zeleň pod sněhem,
sejde-li však, kvítka plná něhy
rozvíjí se týdně průběhem.
Texas vám pak záviděti může
nádhru i vůni, letní růže.

Zde nám růže kvetou od podzimu,
lidský věk, však nedbá příkrasy . . .
nevoláš - a nečekáš rád, zimu,
ona se přec jednou přihlásí.
Kadeře ti zbarví do bělavá,
půvab těla zvolna opadáva

Závěr.

Poupátka já trhám růže bílé,
důkazem by byly přátelství,
pro všechny ty ženy, dobré, milé,
které mezi jinými se stkví.
Společnou si cestu vyvolily,
odměnu kéž Věčnou vydobyly.

Až má duše odejde v ty Světy,
kde jest naše pravá, věčná Vlast,
přátelství mně uchovejte květy,
z kterých vzešla mi zde mnohá slast
Bůh Vám odplat' Vaše laskavosti . . .
na světě - a zvláště na Věčnosti!
Wallis, Tex., únor, 1938

WALLIS, TEXAS.

Vážená redakce!

Jsem vskutku ráda tomu, že omyl z básní novoroční se vysvětlil a že se paní Pírová přihlásila jako auterka. Obávala jsem se, že vznikne mi z toho nepříjemnost, neb ona básně zdála se mně povědomou a domnívala jsem se, že byla před několika lety uveřejněna v jistém časopise z Chicaga, který nám byl zaslán kdysi o Novém roce na ukázkou. Vidím však z dopisu pí. Pírové, že jsem se mylila, tedy doufám, že věc jest již vyřízena. Čekala jsem stále, že dostanu výtku od někoho—z literární krádeže. Ted' mi spadla starost ze srdce — tedy jest mi zase volno.

Počasí je stále mírné, vláhly dost, tedy tráva v pastvištích je bujná a zvláště bílý jetel stal se

za přítomné doby nebezpečným pro pastvu, a v našem okolí rolníci utrpěli značných ztrát nafouknutím dobytka. Každoročně uhynie něco dobytka z nafouknutí, letos ale jsou případy velmi časté. Je třeba velké opatrnosti, aby se předešlo ztrátě. Ozývají se rány—rolníci již musí vzházející kornu bránit proti dotěrnému ptactvu, kteří často stanou se pravými škůdci této důležité plodiny.

Postní pobožnosti míváme v naší osadě ve středu a v pátek večer, kterých se věřící vždy v hojném počtu účastní. Ve středu minulý týden promítán byl v Sealy český film "Sv. Václav". Je to krásná ukázka z historicky důležitých dob Československa. Pro nás, kteří jsme se učili českým dějinám, jest tento film neocenitelný a pro mládež velmi poučný. Jenže nevím, jak se to mohlo státi, velká část Prologu byla "vzhůru nohama", jak se v lidové mluvě říká, tedy jsme vysvětlivky nemohli sledovati. Tento film jest starý, ale mistrně předveden. Text J. Kollára. Poslední cesta Tatička Tom. G. Masaryka je neméně historická v přítomnosti a působí na české srdce dojmem nesmazatelným.

Naše okolí již delší dobu jest poplašeno přítomností bankovních lupičů, kteří již několik životů lidských zmařili, a nepřímě zavinili též poranění výpomocného pokladníka Walliské banky pana Theo. Viacloowského. Zamestnanci všech bank v okolí jsou stále vyzbrojeni pro případ přepadu, a pan Viacloowski měl svůj revolver ostře nabitý za pasem, a když se v sobotu k večeru vracel domů, asi na něj zapoměl a při saskoku s káry revolver vypadl na zem a spustil spoušť. Náboj projel p. Viacloowskému přes kolena nohy a způsobil bolestné zranění. Dopraven byl neprodleně do Rosenbergské nemocnice, kde dostalo se mu pečlivého ošetření. Přejeme panu Viacloowskému brzkého pozdravení z upřímného srdce. Všem

milým čtenářkám i vážené redakci přátelský pozdrav zasílá
M. Nováková.

PAWHUSKA, OKLA.

Prosím za uveřejnění těchto několika řádků. Česká Žena jest moje nejoblíbenější čtení. Všecky dopisy ráda čtu, obzvlášť od babičky Chalcupkové; ta vždy ví nějakou příhodu ze života. Některé čtenářky si stěžují, že nerady píší, a já bych ráda psala, jen kdybych věděla, jak zajímavě psát.

Velice ráda a se zvláštním zájmem čtu dopisy, kde čtenáři vyzkoušeli různé způsoby domácího léčení. Někdy se stane, že se člověk nedostane hned k lékaři, obzvlášť kde jsou lidé daleko od města a nemají telefonu, ale i ti, jež jsou v městě, jistě mnozí dají přednost prostému domácímu léčení před operacemi. Mně jedna babička Indiánka poradila jak léčit zápal plic. Vezmu asi koflík obyčejného petroleje a asi půl koflíku husího sádla. Je-li po ruce, aneb olivový olej. Sádlo přihřeju a rozmíchám s petrolejem; do toho namořím hodný kus flanelu a přiložím na prsa i na záda. Flanel se musí hodně vyždímat — navrch dám druhý kus flanelu, dobře nahřátého. Nemocnému dávám jenom teplé nápoje. U nás v domě petrolej je velice vzácná medicína a laciná. Když se někdo řízne do prstu, aneb vrazí si hřebík do paty, vymáčím ránu petrolejem a až přestane krváčet, pak přiložím nějakou mast, a rána se zahojí co nevidět.

Jeden člověk v sousedství se vyléčil od uštknutí hada. Had jej uštkl do nohy, ten nalil bokeret petroleje a v tom nohu držel, než doktor přijel. Doktor seznal, že všecek jed byl z rány vytažen.

Druhý případ, jak jsem vyléčila dvě svoje děti od zápalu slepého střeva. Toto se snad bude někomu zdát vymyšlenost, neb každý ví, kdo něco podobného zkusil, jak velice nebezpečná je

to nemoc. Obyčejně nemocný musí být co nejdříve odvezen na operaci. Někdy se operace zamešká, protože se bolest v životě považuje za žaludeční křeče — cramps. Příznaky jsou: bolest v životě se stupňuje, až se nemocný nemůže narovnat, pak se dostaví horečka a vrhnutí. Projímací lék se nesmí nemocnému dát; nemocný všecko zvrhne.

Když moje dcera onemocněla na zápal slepého střeva, byli jsme daleko od města. Právě bylo po veliké bouři, potoky byly rozvodněny, tak by se snad lékař ani nebyl k nám dostal, leda na koni anebo pěšky. Byla jsem celá zoufalá, co jen počít? Co dělat, abych zachránila své dítě? Padla jsem na kolena a modlila se za osvětlení ducha, abych jí něčím ulevila, než pomoc přijde. Bůh mne vyslyšel a seslal mně anděla strážného v podobě mojí milé sousedky. Ta mně řekla, že mají doma lék, který původně pochází od jistého lékaře. Tak jsme pro něj hned poslali, a po prvních třech dávkách bolest se mírnila a horečka ustupovala. Když lékař přijel, shledal, že zápal mizí a že není nutná operace. Za týden byla dcera zase zdravá. Týmž způsobem jsem vyléčila chlapce, který onemocněl později. Ten to měl moc zlé, ale já jsem měla pevnou důvěru v Pána Boha a onen záračný lék, a chlapec se uzdravil. Obě děti dosud žijí a záchvaty se jim víc nevrátily. Kdo by si přál vědět další podrobnosti o způsobu ošetřování a jméno léku, at' mně píše na dole uvedenou adresu, ale prosím o známku, neb těch centičku se někdy nedostává, jak se musí trochu víc psát. Doufám, že dopis tento bude vidět světlo světa, ne-li, nebudu se hněvat. Zdravím všechny čtenáře a doufám, že od některých uslyším. S úctou
Mrs. Chas Grof,

Gen. Del., Pawhuska, Okla.

Ráda bych zvěděla o někom, kdo si nemůže předplatit Č. Ž., a rád by četl i stará čísla. Mám čísla i z roku 1929 a ráda bych

je někomu poslala. Zde není Čechů, tak nemám je komu podarovat a spálit tak vzácnou četbu se mně zdá velká škoda. Snad někdo bude vědět o české knihovně kam bych mohla tuto českou četbu poslat. Za jakékoli informace budu velice vděčná.

S úctou Mrs. Frances Grof,
Gen. Del., Pawhuska, Okla.

DICKINSON, NO. DAK.

Milé čtenářky přicházím splnit přání milé stařenky Chaloupkové. Jak to blaží, když úplně neznámá osoba přijde jako nejlepší přítelka; na takové přátelství se nezapomíná. Jest u nás v Dickinson česká osada, a od nás 12 mil na půlnoc zase velká osada česká Nový Hradec, a přistěhovalci pocházejí všichni z Ruska, takže jsme všichni jako jedna rodina, jenomže z různých vesniček. — Milá stařenko, vybízíte mne, abych popsala zkušenosti z Ruska. Moje zkušenosti jsou malé, neb jsem byla 13letá, když jsem přijela sem. Takový život je veselý. Moje mládí bylo bezstarostné a veselé, neb když jsme děti byly větší, to už naši drazí rodiče byli v dobrých poměrech, neb jsme všeci doma pracovali a v době žní a mlácení ještě otec přinajímal. Ale začátky mých rodičů byly moc těžké, neb nás bylo dětí všech 16, a z těch nás zůstalo naživu 9. Já byla z dětí nejmladší. Rodiče nám vypravovali, co chudoby a nedostatku museli na začátku vytrpět, neb jim děti měly a přišel oheň ze sousední strany, a že byl velký vítr, tož se nedalo nic zachránit; vše shořelo do základů. Též se musím zmínit, že rodiče pocházeli z Čech. Matka pocházela ze Zhořetic (prosím za prominutí, jestli to slovo Zhořetice jsem dobře udala), a otec pocházel z města Litomyšle. Když nastala v Čechách stěhovací horečka, někteří prý jeli do Ameriky a jiní do Ruska. Mezi těmi druhými byli též naši rodiče. Otec jako mladík 14letý a matka 10letá jeli se svými rodiči do Ruska, a když

bylo otci 24 let, tak se s matkou oženil.

Jak jsem shora uvedla, měli rodiče těžké začátky. Otec byl na to zvyklý, neb co malý chlapec dostal otčíma, a ten měl své děti, takže otec šel z rány na ránu, jak nám dětem ve smíchu říkal, že nemohl ani růst, jak byl ranami otloukán od otčíma a jeho dětí. Když jsem se na něj dívala, stékaly mu s očí slzy. Když my děti jsme byly větší, to už jsme měli všeho dost, žádný žebrák neodešel ode dveří s prázdnem. Co matička rozdala chudým rodinám. Také matka chodila za porodní asistentku, i z druhých vesnic pro ni přijížděli a když někdo umřel, též pro ni přicházeli lidé, aby nebožtíky umyla, šila rubáš a připravila do rakve. Několikrát jsme ji postrádali, neb se nám po té naší mamince stýskalo, a ptali jsme se, jestli se nebožtíka nebojí. Ona nás pohladila a řikala: "Děti milé, nebožtík je rád, že má klid. Nebožtíka nikdy se bát nemáme, ale živých lidí se můžeme víc bát." To mně nešlo do hlavy, já se tolik mrtvého bála. Až v pozdější době jsem pochopila, co tím matka myslela. Ta naše matička dostala od lidí za svoje dobrodiní mnoho zaplat' Pán Bůh. Náš otec nemusel hledat chléb v Americe, ale jak říkal, že to dělá pro dobro nás dětí. Všecko v Rusku prodali, umluveno, vykonáno, že pojedeme. V tom čase byli 3 bratři ženatí a 2 sestry vdané. Všichni chtěli jet také, jen nejstarší bratr Josef rád by byl jel, ale jeho manželka nechtěla od rodičů, a že měl manželku z bohaté rodiny, koupil od otce, všecko pole i stavení, a my odjížděli. Naši rodiče museli být od lidu milováni, bylo to patrné z toho, že když jsme odjížděli, bylo u nás ve dvoře plno lidu a pláče nebylo konce. Mnoho bylo těch, kteří nás jeli vyprovodit až k nádraží. Cestu vypisovat nebudu, ale napíši něco z mých dětských let. Moje sestra něco starší mně povídala: Budeme si

hrát. Já budu tvoje teta, přijedu z daleka, a ty mě dobře ucti." Tož já sháněla, co bych jí dala. V tom mi oči uvízly na višních naložených v kořalce. (Podotýkám, že náš otec nebyl žádným pijákem, ale zavdal si.) A tu jsem višně vysypala nějaké na talířek a "tetinku" vybízím. Nechutnaly jí, ale že jsem ji vybízela, tož pár snědla. Za chvíli milá "teta" se mně svalila jako špalek, tvář měla jako plátno bílou, ani se nehýbala. Zdvihám ji hlavu, pláču, ona nic. Běžím pro matku, ale jak se lekla, když viděla, jak je bílá. Sklonila se k ní a hned věděla, kolik uhodilo. — "Nešťastné děvče, co jí to napadlo, jíst višně!" A já myslela, jak to může maminka vědět — vždyť jsem jí ještě o tom neřekla. Ale matka cítila asi zápach po kořalce. Já v té dětské nevědomosti také nevěděla, jaký účinek mají naložené višně. V pozdější době, to už v Americe, obě vdané, jsme se tomu zasmály.

Náš nejstarší bratr Josef Kolář, který zůstal v Rusku, tehdy netušil, co bude muset prožít, jaké utrpení na ně čeká. Když to překoupil od otce, měl značný dluh. Že měl rozšafnou a šetrnou ženu, dost se jim rodilo, v tom čase si vše opravili, stáje přestavěli a těšili se z úspěchu. Zůstal u nich na stravě učitel jménem Jaroslav Lakomý. Pocházel z Čech, byl dobrý kreslič, malíř, tož vymaloval celé stavení i dvůr, a bratr poslal obrázek rodičům. Podnes chovám cbrázek jako velkou památku a našim dětem se tolik líbí. Tož bratr se těšil ze své rodiny, dluh měl splacený a radcovali se oba, jak si ke stáří odpočinou. To už měli 2 syny ženaté a dvě dcery vdané. Když vypukla válka, oba syny jim vzali. Co utrpení museli přestát. Ale to nebylo vše. Začal rozvrat a rozbroj všude, mezi lidem, mnoho vojáků přecházelo vesnicemi. V tom čase byl bratr starostou. Přihnali se vojáci rudé gardy a rozkázali starostovi, aby přivedl mladé ženy a dívky

v 8 hodin večer do tábora. Jak se toho bratr ulekl, vždyť by musel dát i své dcerušky! Dal rozkaz, aby se všechny ženy i dívky schovaly. Když nebyla splněna vůle těch krvelačných trýznitelů, tu se vrhli na starostu, proč nebylo uposlechnuto jejich rozkazu. Tu se začal bratr vymlouvat, ale ty bestie ho začaly mlátit až zůstal pod ranami ležet, takže ho musela jeho manželka ošetřovat po několik neděl. Sotva se pozdravil, přišel rozkaz, že těm kulakům, totiž těm majetným všecko poberou a udělají kolchoz. To byla rána pro chudáky. Když přišli ti ukrutníci, vyprázdnili stáje i stavení. Co se nastarali, napracovali, a museli se na vše klidně dívat, jak jim všecko pobírají. Nechali jim jen jednu krávu, pár slepic, jednu postel. Uvalili na ně tak velké daně, že to nemohli sehnat, a na živobytí obraceli se s prosbou na nás. Lidé odtud posílali, co kdo mohl, každý své rodině, neboť každý tam nechal nějaké svoje přátele. Ale co vše to bylo platné, když jim na dlouho těch pár poslaných dolarů nestačilo. Modlil-li se někdo a byl-li přistižen neb prozrazen, byli tací lidé trýznění. (Milí čtenáři, oč jsme na tom lépe v této svobodné vlasti, jenže si dovedeme tak málo vážit víry Kristovy.) Ale nebylo ještě na tom jejich utrpení dosti. Přišli a pobrali jim vše; jen ty holé zdi na ně koukaly. Ale ani z toho se neměli těšit, neb byli vypořádání i ze stavení. V tom čase mnoho lidí hnali vojáci s bodáky v rukou do města, plnili nákladní vozy lidmi (muži, ženy, děti — jako dobytek vše do jednoho) a vyváželi je na Sibiř. Ale na vlaku byly cedule, že ty lidi vezou na práci. V tom čase bratr s manželkou a jedním synem byli u dcery, ale žili ve strachu, co s nimi bude. Tolik utrpení prožili, že víc unést nemohli. Bratr se roznemohl, byl nemocen jen 4 dni a na to zemřel 7. prosince 1933. Jeho drahá manželka 7. ledna 1934, právě za měsíc od

sebe. Když nám o jejich skonu psal jeden z jejich synů, tolik truchlil a nařikal, co ve svých rodičích ztratili, že to byla jejich opora a útěcha. Ke konci přidal, že jim ten klidný spánek musí přát po tom všem utrpení, co zakusili a dodal: neb nevíme ještě sami, jaký to s námi vezme konec. —

Uplynulo už téměř pět let a žádná zpráva od nich, a píšeme-li my, též se nám dopis nevrací. Nevíme, co se s nimi stalo, jsou-li naživu neb ne. Je tam 6 dětí po bratrovi a mnoho přátel našich tam zůstalo.

Když přicházel dopis od bratra nepodepsaný, plný nářku a utrpení, tož jsme blahorečili našim rodičům, že nás zavezli do Ameriky, že jsme vyvázli z bolševických tenat, ač nevíme, co na nás zde čeká, neb se zbíjí na všech stranách a tak to ve vzduchu visí, jako Damoklův meč.

Ze své zkušenosti v Americe si ponechám, až budu starší. Ještě musím podotknout, že z tak četné rodiny zůstalo nám naživu 6 a ještě jsme rozházeni. Moje jedna sestra, já a bratr Frank Kolář jsme zde v Dakotě, jeden bratr a dvě sestry žijí ve státě Oregon. Nejstarší sestríčka paní Barbora Králíček jest upoutána na lože nemocí už 2 roky a nemůže nic dělat. Je chudera raněna na půl těla, má revmatism a cukrovku. Občas napíše psaní, ale docet těžko píše, že syn a manžel musejí vše obstarat, a ona že se musí na vše smutně dívat. Děti mají z domova, jen jeden syn je svobodný, a vnučku vychovávají po dceři. Bylo jí 2 neděle, když jí matka zemřela. Dnes je holce 14 roků. Nechtějí ji brát ze škol. No, až vyjde, bude moci babičce a dědečkovi se odvděčit.

Srdečný pozdrav naší dcerušce a její rodině ve státu Michigan, a pozdrav pí. Urniklové ve státě Michigan.

S Bohem všem dává

Marie V. Hanělová.

CONVENT DE NOTRE DAME, OMAHA, P.O. FLORENCE, NEBRASKA.

Drazí přátelé!

Na laskavé vybídnutí a za spolupráce důst. Josefa Vítko, našeho kaplana, osmělily jsme se rozestati po Novém roce žádost o příspěvky na vydržování chudých studentek v naší Notre Dame Akademii. Do 15. března zaslali nám své milodary tyto dobrodinci:

V lednu: Walter Korisko, Omaha, \$5; Emil Čermák \$10; Peggy Wall, Omaha, \$1; John F. Kočí, Schuyler, Nebr., \$2; Regina Kuhn, Spillville, Ia., \$1; dp. Benedikt Bauer O.S.B. \$10; jeho sestra Mrs. Ott, \$5; dp. Rehoř Petrus O.S.B., \$10; poslední tři z Dwight, Neb.; Mrs. Jos. Frana, Spillville, Ia., \$1; A. F. Tomchak, Roberts, Idaho, \$5; Mrs. Frant. Kruntorád, Omaha, \$1.50; N. N., Omaha, \$2; I. N., Spillville, Ia., \$1; Ferdinand Komrská, školník v N.D.A., \$3; Mrs. C. Heřmáněk, Omaha, \$10.

V únoru: James Foral, Detroit, Mich., \$20; Mrs. John Havlovic, Brainard, Neb., \$1; N. N., Omaha, \$5; Mrs. J. C. Váňa, Omaha, \$5; Helen Patík, Cedar Rapids, Ia., \$1; spolek sv. Josefa č. 27 K.D. So. Omaha, \$10; Jos. Ficenec, So. Omaha, \$5; Mrs. C. L. Lorenz, DeQuincy, La., \$1.

V březnu: Mrs. Albert Novák, Spillville, Ia., \$1; Mr. & Mrs. Albert Novák, Jr., Spillville, Ia. \$2; Mr. & Mrs. William Polánský, Fort Atkinson, Ia., \$2; N. N., Spillville, La., \$5; Mr. & Mrs.

NewYorský lékař snižuje VYSOKÝ TLAK KRVE v 22 ze 26 případů.

Dr. Frederic Damrau, vynikající lékař v New Yorku, snížil v 22 ze 26 případech vysoký tlak krve s ALLIMIN, výtažkem česneku a petržele v tabletkové formě. Nejen že tlak krve byl snižen, a takto udržován užíváním ALLIMINU, ale též, bezmála v každém případě bolesti hlavy a závratí zmizely. Ku dostání podobných pilulek jaké užíval Dr. Damrau, pouze tažte se lékárníka o ALLIMIN, tabletkový výtažek česneku a petržele, a nepřijímejte žádné náhražky neb nápodobniny. Pro vzorek ZDARMA a cenou knížičku pište: Van Patten Pharmaceutical Co., 54 W. Illinois street, Chicago, Illinois.

William Krippner, Chicago, Ill., \$5 v upomínku na zemřelou paní Annu Žaloudkovou.

Nemyslete, drazí krajané, že očekáváme příspěvek od každého z vás. Jistě máte všichni dobrou vůli, ale pro nezaměstnanost a drahotu sotva stačí mnozí z vás na nejnnutnější vydání pro sebe a pro domácnost. Kdo může, ten dá jistě, ne-li teď, tedy později; a dostane vše od Boha zpět s bohatými úroky.

V srpnu 1937 poslala nám jakási dobrá duše \$5 na výlohy, spojené s přístavbou akademie. Již po několik let nám občas posílá dolar nebo dva—podle možnosti—s prosbou o modlitbu. Tentokrát žádala, abychom se pomodlili ke cti Panny Marie, Matky ustavičné pomoci, a sv. Josefa, což jsme rády vykonaly. Ještě nikdy jsme ji nemohly poděkovat ústně ani písemně, jelikož se podpisuje pouze: Vaše přítelka. Tentokrát si ta neznámá přála, abychom dárek \$4.00 kvitovaly v České Ženě na jméno M. B. A. Snad to bude některé čtenářce vrtat mozkiem, kdo to asi je; kdežto v nebi jim to nedá žádnou práci uhodnout, komu patří odměna. Sv. Josef se postará, aby přišla na pravé místo, a to nejen pro tu zde jmenovanou, ale pro všechny, kteří nám jakkoliv přispěli nebo tak učiní později.

Dobrého zdraví a Božího požehnání vám všem přeji

Školské sestry
pod ochranou Matky Boží.

PŘI KTERÝCH CHOROBÁCH OSVĚDČIL 'KLÁŠTERNÍ ČAJ' SVŮJ LÉČIVÝ ÚČINEK?

Při nemocích žaludku, při chorobách žlučových, střevních, při zácpě, hemoroidách (zlaté žíly) při nemocích ledvinových, revmatismu, dně, ischias, bolení hlavy, migréně, při nemocích ženských, obtížích menstruačních, jakož i v době přechodu, kornatění cév a při nemocích kožních. Máme mnoho děkovných dopisů z různých států Amerických, od těch, kteří "Klášterní Čaj" vyzkoušeli.

Cena 1 krabička \$1.00; 6 krabiček za \$5.00 poštou vyplaceno. Na C. O. D. o 15 centů více. Zasilá:

PATRIA TRADING CO.,
5132 Broadway Cleveland, Ohio.

DETROIT, MICHIGAN,

14. března 1938.

Milí čtenáři!

Dlouho je tomu, co jsem nepsal do našich časopisů, a tím jsem už asi zapomenut. Ale dnes jsem zase zde. Co mne nutí něco napsat, jsou city, které těžko možno v srdci utajit v přítomné povážlivé době, kdy opět jde o bytí a nebytí té naší dobré matky, země Československé.

Bolno je v duši i v srdci, jež miluje tu svou starou otčinu, když by měla být zase úpět nevinně v okovech té d'ábelské, hrabivé, naduté Germanie.

Bůh však řídí osudy národů, tak jako lidí. Doufejme, že jistě ochrání ten náš národ svato-Václavský. Jistě Jeho vůli se stalo, že naše vlast' má moudré státníky, což přiznává celý kulturní svět i zdejší vláda Spojených Států. Statečnost', jakou projevují státníci i náš lid, získává jim přátele všude. Proč se tedy tolik bát? — Vlast' naše má výborné vůdce, prvotřídní, moderně vybavenou armádu statečného vojska a statečný lid. Mají též znamenitou vzduchovou flotu. Na spojence, Francii a Rusko, není velkého spolehnutí; ti budou nuceni přijít na pomoc—neboť půjde také o jejich kůži.

Záleží hlavně na našich vůdcích, aby dovedli přemluvit své spojence, že nemají od Němců co dobrého k očekávání — a to oni jistě dovedou. Tedy netřeba se lekat, že ti naši v Evropě jsou osamoceni. Nuže tedy s odvahou hled'me do budoucnosti! Odvážným štěstí přeje. Ze náš lid je statečný, o tom zde uvádím báseň od Elišky Krásnohorské:

ZE ŠUMAVY — R. 1873.

Chodská báseň.

Leží mraky vrané, leží nad Čerchovi;
hu! to v lese vstanú všechny noční sovy!
Nad horami chmurno, pod horami mhlivo —
co to naše slunce, co huž není živo?
Do Němec nám zašlo, jinudy nám vyjde,
z Němec k nám jen búrka, zlo ha vojna přijde;
přijde jako šelma v krvelačném chvatu,
kyž ty černé lesy cestu k nám jí zmatů!
přijde jako moře v rozkaceném běhu,
hale pevné hory najde místo břehu.

Kdyby vám, vy hory, ha vy mocné skály,
Pán Bůh nebul kázal, habyste tu stály,
buli bychom vstali, pro vás putovali
ha vás, jak jste těžky, na ramena vzali,
nesli vás kraj světa, složili vás tady,
ha pak řekli: Stůjte, české země hrady!
Chraň ji vaše výška, mocnota i šířka,
ha, kde Pán Bůh nechal mezi vámi dvířka,
nastavme své hlavy, tvrdé jako žula,
haby na sta zámků huzavřína bula.

Stojí naše hory, stojí jako muži,
hale mračna supů nad horami krůží.
Jste vy, supy, lační? Chcete s námi svačit?
Snězte tuty hory, však vás budú tlačit.
Po chuti vám nejsú, nás vy byste radši?
My jsme teky skály, však my nejsme sladši!

Nebo čekáte, haž nám strachem hlavy změkknú?
Načkáte se na to, ještě chvilku pěknú!
bát se nehumíme, my jsme Domažličí!
Po dobrém ni po zlém, nedáme si říci . . .

Nechod'te, vy z Němec, v naše lesy šeré,
rád tam Boží posel v stará dřeva pere!
Ha, kde jen se kúli kámen se šumavy,
na potkání volá: "Dolů vaše hlavy!"
Ha, kde jen se ručej po skalisku pění,
na očích vám rázem v samú krev se změní.
Větrík libné písně nehraje tam v listí:
větríce tam hůká píseň nenávisti;
jak když fičí mrštné nepřátelské meče,
jak když proti sobě oheň s vodú teče.

Pokud vy nám chcete řeč i duši bráti,
budem' jako vojsko proti vám vždy státi;
místo mečů hněvy, místo štítů vzdory,
seřadíme muže — seřadíme hory:
ba to spíš ty hory strachem zpátky stúpí,
než si vaše hrozby naši vůli kúpí;
ha to spíš ty hory propadnú se v peklo,
než by naše srdce vašich ran se leklo;
ha, to spíš ty hory v nebes dálku zmizí,
nežli řeč svú dáme za tu vaši cizí!

Tak — mým přáním by bylo, aby báseň tato šla všemi časopisy českými, nikoliv pro nějakou moji osobní ctižádost, ale jako připomenutí naší národní statečnosti.

Chci se též zmínit čtenářům, jaké nám připravil potěšení vdp. Josef Janeček. Z čista jasna, jako když zahřmí, bylo nám poštou oznámeno, že bude předveden mluvící národní film "U sv. Antonínka", na večer 10. března. Byla krátká doba pro oznamování, ale vdp. Josef Janeček se přičinil, aby byli uvědoměni krajané všude. A ač náš lid tísní ta přítomná deprese, sešlo se našeho lidu nejen z města, nýbrž i z venkova a z Kanady, že byla dvorana Katolického Sokola zaplněna. Přišli i krajané z druhého břehu. Předvedením filmu byl jistě potěšen každý. Sokolské pochody a prostná na celém poli uchvacovaly — pak pouti na Svatou Horu, hlahol zvonů, hudby a lidový společný zpěv "Tisíckrát pozdravujeme Tebe", v průvodu, v jehož čele kráčel český metropolita kardinál arcibiskup Karel Kašpar s mnoha vysokými hodnosty.

Pak byl předveden děj "U sv. Antonínka". Kroje, zbožnost a bodrá moravskoslovácká veselost o pouti okouzly nás, a muselo nám býti zvlášť oznámeno, že už je ukončení; snad by byl lid vydržel do rána. — Inu, divte se, vždyt' jsme byli v kraji . . . doma!, kde je samý zpěv, hudba a veselost'. Ootli jsme se v té krásné domovině, kterou všichni bez rozdílu milujeme. Nemám po ruce program a lituji, že jsem si nezapamatoval jméno pořadatele filmu, proto až po druhé; zatím necht' přijme náš srdečný dík za předvedení, měli jsme krásný požitek. Zároveň byl jistě každý vděčen vdp. Jos. Janečkovi za uvědomění a pozvání. Doufáme, že nám, vdp. pane, zase brzy nějaký takový požitek k duševní pochoutce připravíte.

V. M. Kliment,
13400 Conley ave.

Naše ctěné české časopisy žádám za laskavé uveřejnění.

FORT ATKINSON, IOWA.

Ctěná redakce!

Když jsem nedávno vzal do ruky anglický denní list z Des Moines, Ia., byl jsem velmi mile překvapen. Nad podobenkou našeho oblíbeného faráře, dp. Václava A. Dostála, byl nápis: "Vyznamenán." Tot víte, že hned jsem se dal do čtení toho článku, pod podobenkou uveřejněného, a zde krátce podávám jej v překladu:

Důst. p. Václav Dostál byl ustanoven ctihodným guvernérem státu Iowa, Nelsonem G. Kraschelem, za člena výboru pro oslavu stoletého jubilea trvání státu Iowa. Ve výboru tom je jediný katolický kněz z našeho státu, a tím je náš český kněz a farář osady sv. Jana Nepom. ve Fort Atkinson. Je to čest' pro nás katol. Čechy a pro naši csadu A je to tím větší čest' pro nás všechny, kdož známe dobře zdejší politiku a sentiment jinonárodovců vůči nám Čechům.

Srdečně důst. p. Václavu A. Dostálovi blahopřejeme a jsme na svého faráře hrdí, který ne-

Zabráni vrchní rakovině.

Již vícekrát dostalo se nám zprávy, že Nonat vyléčila takové vyrůstky, z kterých se vyvine vrchní rakovina. Nyní máme ten důkaz doma. Mému muži na špičce nosu rostla bradavice. Nedbal toho, ani když z ní vyrůstaly dva nové vyrůstky. Nechtěl na nos náplast dávat. Teprve když četl v novinách od lékaře, že takové věci jsou nebezpečné začal dávat náplast z Nonat na nos, ale jen na noc. Za 6 týdnů byl nos vyléčen, že žádné znamení nezůstalo.

Na všelijaké, at' suché nebo otevřené holesti se Nonat osvědčila, která bez operace vytáhne dřevěné i ocelové třísky i střely, v těle uvázlé; ale musí to být

Cena NONAT je 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka neb jednatele, ale nic jiného neberte, raději pište na naši adresu:

Marie Leiblinger & Co., Altadena, Calif.

V Chicago u p. NANAK, 1724 W. 18 Pl. V Cleveland, O. u p. F. Krobůšek, 12718 Holborn Ave.

Přejete-li si více vědět o Nonat, pošlete nám lístek s vaším jménem a adresou.

jen jako výborný řečník na radu šíří slávu českého jména, na př. nedávnými anglickými přednáškami o hudebním geniovi Dru Ant. Dvořákovi, ale i v duchovních záležitostech v naší arcidiecesi je naším nejdůst. panem arcibiskupem F. J. Beckmannem pověřován důležitými úkoly.

V tom zmíněném anglickém článku je uvedeno, že státní senát a dům zástupců jmenování výboru potvrdil, a je tam pochvalná zmínka o dp. Václavu A. Dostálovi jako vzdělaném knězi a znalci historie nejen okresu Winneshiek a severovýchodní Iowy, ale i dalšího teritoria. Je žádoucí, aby naši iowští krajané brali co největší účast na té stoleté oslavě, aby před ostatními občany ukázali, jak k rozvoji státu Iowa přispěli.

Pan J. Bečvář, společník firmy Wesselman & Bečvář v Calmar, Iowa, odjel v těchto dnech z Calmar se svou dceruškou do Československa, navštívit své rodiště. My mu přejeme šťastné cesty, ale máme obavu, že se vydal na cestu v nepravou dobu, jak se věci v Evropě vyvíjejí, může tam býti každou chvíli válka.

U nás se oteplilo, takže se vše připravuje na blížící se jarní práce. Ovšem, divoké husy ještě se nepřistěhovaly, a to je podezřelé. Březen k nám přišel jako jehně, ale může ukončit jako lev. Doufám, že to bude lev zastřešený. To naše přísloví:

"Březen za kamna vlezem',
duben ještě tam budem',"
bývá obvykle pravděpodobným.
Nu, uvidíme!

J. Armstrong, jenž bydlel delší dobu před lety ve Fortě a kupoval drůbež, ale později se odstěhoval do Lime Spring, Iowa, přišel tyto dny nenadále o život. Jsa náruživým pijákem, zvláště alkoholu, jímž byl celý nasáknut, jakož i oblek jeho, chtěje dokázat, dobrou jakost lihu, nalil jej trochu na podlahu a zapálil sirkou. Když pak chtěl oheň nohou uhasit, jeho oblek se vzňal, a on

utrpěl tak strašné popáleniny, že zakrátko zemřel. S lihem nejsu žádné žerty!

Adolf Hlubek.

DANTE SO. DAK.

Nám jest čtení nade vše, myslím, že bez pěkného čtení, jaké nám přináší naše katolické noviny, ani domov tak netěší. Pokud jsme byli všichni doma, četlo se nahlas, a to k vůli dětem, aby se nám neodnárodnily. Jak rádi na ty chvíle vzpomínáme, a proto si představuji takový domov šťastný a spokojený, kde otec neb matka po celodenní lopotě, ještě najdou chvíli ku čtení svým dítkám a čemu tyto nerozumějí, jim vysvětlí. Potom takové dítky rády poslouchají a neřeknou: Já tomu nerozumím, a nezahledí se raději do humoristických obrázků v anglických listech, z nichž se mnoho nepoučí. Zde v Americe to dá práce rodičům, aby děti četly něco užitečného, když kolem do kola je tolik svodů, takže jim žádného času ku čtení nezůstane, to bude brzy jenom pro staré.

Vždyť i ta naše krásná česká divadla, při nichž se přece mladí lidé udrží, neboť mají rádi něco veselého, snad nám poněkud budou chtít nahradit nějakým nedostatečným "šou" nebo anglickými hloupými divadly.

Před vánocemi byla jsem dlouho nemocná, a radostné vánoce slavila jsem na lůžku. Radostné a veselé jsou tam, kde jest celá rodina ve zdraví pohromadě, ale v tuto dobu mnohem smutněji je tam, kde některý člen rodiny, který s vámi před dvěma lety neb před rokem ještě vánoce slavil, nyní schází. A takových zarmoucených rodin je čím dál více, neboť s těmi automobily je mnoho neštěstí, a ponejvíce přijdou při tom o život mladí lidé, někdy i nezaviněně. Tady v městě se mi scházejí peníze velmi pomalu. Na farmě jsem si vždycky prodala nějakou tu slepičku před svátky a hned byly peníze. To mě učila matka Zachariášů říkajíc: "Já nikdy na starouška nejdu; muži neradi peníze dávají; ba ještě seberou za smetanu na chomouty, radlice a daně." Tak se to

V JUBILEJNÍM ROCE 1938 Do ČESKOSLOVENSKA

V každém ohledu příjemnou, nezapomenutelnou,
levnou i bezstarostnou cestu připraví Vám

ZVLÁŠTNÍ ČSL. VÝPRAVA

spojená s

POUTÍ NA SVATOU HORU

Vypluje z New Yorku dne 11. června 1938

rychlolodí

"COLUMBUS"

přes Břemy s přímým a krátkým vlakovým spojením do Prahy

Úpravu vedou:

REV. A. J. DEDERA
duchovní vůdce

MR. JOS. J. JANDA
technický vůdce

Pro informace pište neb hlaste se u svého místního
zástupce neb

903 LOCUST STREET,

ST. LOUIS, MO.

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

vytlouká na farmě. Ale poslední leta to vázne. Tak loni od mého posledního dopisu přišli farmáři o koně i dobytek; nebylo snad jediného, který by nebyl ztratil obojí, takže by lidé rádi dojili, kdyby měli krávy, a kdyby bylo čím je krmit. Farmy jsou dnes moc prázdné, takže je těžko sehnat vepře na sádlo, a co má farmář na prodej, je laciné. Sotva se vajíčko ukázalo na trhu, již prý jsou 13c tucet, to nezaplatí krmení. Ale, kam jsem zašla! Inu, jsem farmářka, a proto nemohu psát o dostizích, výletech, pártech, toho neznám. Jsem nejraději doma; domov mě vždycky těšil; koho domov netěší, toho netěší ani práce, začne se jezdit, a doma se to ledajak nedbale odbude, ale nepřibude.

Do novinek se mně ani nezdá, neb máme-li psáti vesele, aby se to čtenářům líbilo, musíme se cítit spokojenými; a to mně nyní schází. Tážete asi: proč?

Je tomu 23. března dva roky, co nám odešel drahý syn Jan. Ještě mi dal dárek na sv. Josefa ráno, žertoval a večer jel do nemocnice, z níž za 3 dni jej přivezli v rakvi. Proto tento měsíc, který býval pro mě radostný, neboť jsem v něm oslavila narozeniny i jmeniny, děti naše se vždy předstihovaly, jak by mě překvapily, obrátil se v zármutek, ve kterém nyní slavíme výročí úmrtí našeho nejmladšího syna, 25 let starého. Když jsem již v těchto smutných myšlenkách, musím vám, draží čtenáři, napsat, že jsme tu měli zase pohřby mladých lidí a to dne 28. ledna zemřel po trapné osmileté nemoci Jiří Houška ve věku necelých 35 let. Byl svobodný, což zavinila jeho vleklá choroba, a byl věrný kamarád našeho Jana. Kdo by se byl nadál, že oba odejdou ve 22 měsících, jeden zdravý a druhý v naději na uzdravení, v jaru svého života? Z toho si máme vzít ponaučení, že máme na smrt pamatovat, a nejen na světský požitek a slávu; to nám před Pánem Bohem nic nepomůže; na

věčnosti nám prospěje jen to, co dobrého jsme zde pro svoji duši vykonali. Bohužel, mnozí dělají, jakoby ani v posmrtný život nevěřili, jakoby vše končilo za hrobem. — Zesnulý Jiří Houška byl ctnostný a hodný mladík, jakých je málo a zanechal svým pozůstalým jen samé milé vzpomínky. Pohřeb vypravil pan Karel Košťel z Wagner, s nejlepší péčlivostí; byl to pohřeb, jaký tu ještě nebyl, neb tento mladý pohrobík se vyzná ve svém oboru. Za zmínku stojí, že tento zesnulý mladík, ač rodina jeho nechodí do kostela, zemřel jako katolík u etih. sestřiček v Sacred Heart Hospital v Yankton, S. D.

Na to dne 17. února zemřel náhle ve svém domově p. Frant. J. Bárta, také ještě v poměrně mladém věku 50ti let. Smrt jeho překvapila celé okolí, neb nezdál se býti nemocen. Pohřeb jeho se konal z chrámu Nanebevzetí P. Marie na osadní hřbitov Panny Marie v Dante, S. D. Dp. Vojtěch Janda O.S.B. vykonal církevní obřady, sloužil zádušní mši sv. a měl útěchypnou promluvu k pozůstalým. Zesnulý patřil ku spolků Katol. Dělníka v Omaze, Neb. a proto náš místní spolek Katol. Dělníka jej vyprovodil s poctou, jaká takovému členu náleží. Zanechal po sobě bolem zdrcenou manželku, syna Laverna, svobo-

Zvláštní Nabídka — Objednejte Dnes!

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.,
2501 Washington Blvd., Dept. D809-51.,
Chicago, Ill.

Prosím pošlete mně následující zkušební lék. poštou vyplaceně.

- ☐ \$1.00 za jednu dostatečnou (14 uncovou) \$1.20 velikosti zkušební láhev Dra. Petra Hoboko.
- ☐ \$1.00 za dvě pravidelné (3½ uncové) 60c láhve Dra. Petra Léčivého Oleje Linimentu.
- ☐ \$2.00 za jednu zkušební láhev Dra. Petra Hoboko a dvě láhve Dra. Petra Léčivého Oleje Linimentu.
- ☐ Prosím pošlete léky na dobírku.

Jméno

Adresa

Poštovní Úřadovna

"POMOHLA MNĚ A MOJÍ MANŽELCE!"

"Činí mně potěšení
Vím sdělit, že Dra. Petra
Hoboko pomohlo nejen
mně, ale také mojí manželce,
která trpěla chyb-
ným vyměšováním. Pou-
žíval jsem Vaše léky po
mnohá léta a doporučuji
je kde jen mohu."

A. J. Belanger
Montreal, Que.
Canada

Jestliže vaše nesnáze jest skutečně špatné zažívání a vyměšování, proč nedatí Dra. Petra Hoboko příležitost pomoci vám, právě tak jako pomohlo tisícům jiných trpících během posledních pěti pokolení? Časem vyzkoušený žaludeční posilující léčivý prostředek, blahodárně působí na činnost žaludku — pravidluje stolicí — pomáhá zažívání — a pomáhá zvyšovati chuť k jídlu vyměšováním nečistot ze zažívací soustavy.

Jestliže někdo ve vaší rodině trpí špatným zažíváním neb zácpou, vyplňte níže se nacházející kupon a opatřte si dnes láhev Dra. Petra Hoboko!

● Dra. Petra Léčivý Olej Liniment

přináší rychlou, utišující úlevu znaveným, bolavým svalům. Rodinný pomocník v tisících domů po více než-li 50 let, rozhodně pomohl mnohým lidem trpícím revmatickými a neuralgickými bolestmi, obvyčejnými bolestmi hlavy, ztuhlými a bolavými svaly, udeřeními, oděněními, vymknutími. Hřejivý. Úsporný. Mějte vždy láhev doma! V Kanadě Dodávány Beze Cl.

dného, dceru Violu, provdancu za p. Felixe Kloučka, dále starou matičku, která v posledních letech vyprovodila již čtyři členy rodiny na jejich poslední cestě. Zanechává zde dvě sestry, Marii, provdanou za p. Josefa Halašku v Omaha, Neb., Helenu provdancu za p. W. Koupala v Lester-ville, S. D.; bratry: Emila, Jana a Václava. Pohřeb vypravil pan Crosby z Avon, S. D.

Také zemřel půl roku starý synáček manželů J. Plackových ml. Andělskou mši sv. sloužil též dp. V. Janda O.S.B. Pohřeb vypravil p. Karel Košťel z Wagner. Všem těmto v Pánu zesnulým, dej o Bože, lehké odpočinutí, a pozůstalým dopřej jednou s nimi št'astného shledání. Přijměte od nás upřímnou soustrast'. Na nás jest, abychom se za ně modlili a všemožně jim pomáhali, neb oni si již pomoci nemohou. Na doklad toho, jak modlitba a mše sv. pomáhá, uveďu nedávný případ. Na podzim minulého roku odjela z naší osady jedna dívka do Omahy, Neb., kde dostala u prominentní rodiny zaměstnání. Na vánoční svátky obdržela dovolenou a velice se těšila, že na štědrý den bude mezi svými, neboť byla po prvé vzdálena z domova. S radostí vyjela, ale nedojela, neboť na cestě se jim stalo neštěstí s autem, v němž jelo více přítelkyň. Teresie Soukupová byla však nejvíce zraněna, a to na obličej. Tedy místo domova na štědrý den ležela v nemocnici v horečce a bolestech, zvláště když ku všemu se ještě přidružila spála (scarlet fever). Nadešla krise, lékař nemohl pro ni již nic udělat. Prála si kněze a prosila, aby se všichni za ni modlili a sama učinila slib, který splnila. Lékař zůstal celou noc u ní, neboť očekával kritický okamžik, ale místo toho nastával obrat k lepšímu, pomalu sice, ale přece. A první cesta ji vedla do kostela, aby poděkovala Pánu Bohu za uzdravení a svatým za přimluvu. Spatřivši mě po schůzi spolku Oltářního Panny Marie,

k němuž patřila, pravila: "Kmotřičko, mě žádný jiný neuzdravil nežli modlitba, a já také Pánu Bohu vzdávám vroucí díky."

Svobodná dívka a tolik důvěry má v modlitbu!

Odpust' mně, Terezko, až tyto řádky budeš čísti, že jsem to napsala do veřejnosti, ale nelze jinak; je to poučením pro mnohé mladé lidi, aby nezapomínali, že i oni jsou v rukou Božích. Pán Bůh nezapomněl, že, ač mladá, pracovala jsi vždycky ze všech sil svých ke cti a slávě Jeho a že jsi byla vždy v popředí svým zářným příkladem. Mohla bych ještě mnoho psáti, než toto stačí.

O naší Danteské osadě zmíním se jen tolik, že dluhů nemáme, osada je čistá; tato neúrodná leta nedovolují však do něčeho většího se pustit, ač vůle je dobrá, a kdyby nám nebeský Hospodář popřál zase úrody, rádi bychom si náš kostelíček aspoň uvnitř opravili, neb jest již zakouřený od spodního topení, jež by asi muselo být také nahrazeno novým. Ale nyní tu nemáme ani kněze. Od poslední doby, kdy zde působil dp. Jan Przitarský

téměř 17 let, nemáme toho štěstí, aby se tu některý velebný pán trvale usadil.

Dp. Alfons Biskup O.S.B. zde byl půltřetího roku a za tu dobu mnoho opraveno. Dp. Methoděj Voneš O.S.B., který byl ustanoven nástupcem po dp. A. Biskupu O.S.B., je ještě snad nemocen, rád by tu pracoval, leč jeho stáří a jeho chatrné zdraví mu to asi nedovolí; je nyní v Chicagu, kde se léčí. Na výpomoc pro nějaký čas byl sem poslán dp. Vojtěch Janda O.S.B., dbalý svých kněžských povinností, dobrý kazatel, takže jsme si v duchu všichni přáli, aby nám tu již zůstal, ale byl také pro chatrné zdraví od nás odvolán; tak jsme zrovna nyní v postě bez kněze. Nemáme toho nejnnutnějšího, to jest pitné vody, na kterou je nejdříve poukazováno, a při níž bychom mohli vše pohodlněji zařídit. Na vodu město Dante zapomnělo! Lidé tu musí vodu kupovat a dovážet z Avon. Na osadním majetku se nyní dodělává velká cisterna, aby bylo dost vody pro faru; jsou tam nyní dvě velké cisterny, a u nové městské síně

Gladiolus Rainbow Mixture

A collection of fine named
Varieties of the large
Flowering Types
IN A COMPLETE
COLOR RANGE.

Strictly Large Bulbs.

100 Bulbs—\$2.50

50 Bulbs—\$1.50

Postpaid to you.

Rev. W. A. Dostal
Fort Atkinson, Iowa.

je také veliká cisterna, ale jsou prázdné, nechce pršet; již dvakráte osadníci vodu koupili pro faru. Můj staroušek, co jsme tu, vozí pitnou vodu z farmy z domova, ale již také pije tu cisternovou a mě ještě pobízí: jen pij, zvykneš, neboť mám nařízeno od lékaře vypít 10 sklenic vody denně. Musím říci ještě paní Heřmánkové v Omaha, Nebr., jak ráda bych někdy byla přítomna duchovnímu cvičení, doufám doposud, že mi to bude dopřáno. Dále všechny, kterým dlužuji odpověď, prosím za odpuštění, vzpomínám stále na vás všechny a modlím se i za vás; okolnosti někdy nám nedovolují činit, jak bychom si přáli. — S pozdravem
Josefa Svatkové.

AKADEMIE NAŠÍ MILÉ PANÍ (NOTRE DAME ACADEMY) OMAHA, NEBRASKA.

Ctěná redakce a drazí čtenáři!

Už je tomu dávno, co jsem posledně psala do novin. Dnes mám hodně látky a také chuť ke psaní. Vezmu to po pořádku.

Dne 26. února jsme byly přítomny obřadu, který se konal v naší kapli po prvé. Důst. Jos. Vítko uděloval svátost sv. křtu zdejší studentce Jean Dangusové. Bylo to moc pěkné a dojemné. Druhého dne přistupovala šťastná novokřtěnka s Annou Stoupovou po prvé ke stolu Páně. K oltáři je doprovázely nejmenší chovanky, Markéta Bosánek a Baruška Bush. Byly přestrojeny za andělky, a moc jim to slušelo. Přímo před svatým přijímáním měl důst. Vítko případné kázání, po němž vyzval prvopřímanky k obnovení křestního slibu. Celá devátá třída se podílela na tomto posvátném úkonu svých spolužákyň a všechny šly také v bílých šatech k sv. přijímání.

Na popeleční středu nám Rev. P. O'Connor vypravoval o Číně, odkud se nedávno vrátil. Tam nemají pěkné cesty, automobily, ústřední topení a jiné pohodlí. Trpí nedostatkem i potřebných

věcí a citelnou zimou. Velebný pán se přiznal, že jednou místo aby se před spaním svlékl, vzal na sebe, kde co od šatstva měl, protože na něj se všech stran fičelo. A což ta strava a jiné! My tady ani nevíme, co chudoba je, leda když o ní slyšíme. Věru máme zač Pánu Bohu děkovati.

Dne 13. a 14. března jsme se podílely na konvenci Mariánských družin. Konala se v Creightonské universitě. Účastníků bylo kolem 1500. Přijeli z Iowy, z Jižní Dakoty, z Missourí a ze všech částí Nebrasky. Zastupovali 82 škol. Dp. Daniel A. Lord a pět jiných velebných pánů z Tovaryšstva Ježíšova řídilo přednášky, jež byly velice poučné i zajímavé. Musím říci, že bych byla mnoho ztratila, kdybych tam nebyla bývala, a všechny moje spolužačky jsou téhož názoru. Nemluvíly pak o ničem jiném, než co slyšely v Creighton.

Ještě bych měla víc látky ke psaní, ale Markétka Smíšková si přeje, abych nechala místo i pro ni. Tož končím se srdečným pozdravem na všechny čtenáře, zvláště na svoji drahou maminku a sestry, a znamenám se

Františka Drapalová
z Nelson, Neb.

To jsem ráda, že se Františka ani slůvkem nezmínila o naší "Snow-Ball Party", kterou pořádala naše třída v pondělí masopustní. Na skutečný sníh se nemůže v Nebrasce nikdy předem počítat, proto jsme si objednaly koule z vaty. Ale ty litaly! Měly tu výhodu, že jsme se nemusely strachovati ani o okna, ani o nábytek nebo o něčí choulostivý nosiček, a ještě jsme si je mohly nechat na podruhé. Inu, ona ta devátá třída není vždycky tak

"zelená", jak se o ní myslívá. A jak jsme si vyzdobily tělocvičnu! Představovala zimní krajinu; ani sněhulák v ní nechyběl, tím méně nepostradatelná zmrzlina a chutné zákusky k ní.

Druhý den byla vigilie svátku blah. Anežky České a jmenin naší ctihodné Matky Anežky. Celá škola dávala program na její počest. Zpívaly jsme, hrály a deklamovaly, a na konec předvedly postulantky žertovný kus pod názvem "Dort na cestách". Myslíme, že měla ctihodná Matka z nás opravdu radost. Řekla nám, že jsme ji překvapily, a podarovala nás lístky s poučnými větami a přidala ještě něco na zoubek.

Markéta Smíšková.

Cenný dárek čtenářkám České Ženy

S každou objednávkou na M. V. Apona Thé za \$1.00 — obdržíte úplně zdarma, jednu padesáticentovou krabici krásného, Apona nového prášku na obličej. — Budete mile překvapeny tímto první třídy kosmetickým přípravkem. Prášek je neškodný, jemný, dobře přiléhající a na pleti neviditelný. Dá hned po použití svěží, krásný, příjemný, líbezný vzhled. Má delikátní něžnou vůni, hodí se na každou pleť a dár je do ozdobné krabice.

Marie Votýpkové Apona Thé je v tisící rodinách vážených a pokročilých krajanů, oblíbeným lékem. Mírně, působivě účinkuje, přináší veselou náladu, svěží krev, volnou stolic, sílu a zdraví, všem kteří udržují si s ním játra, ledviny, žaludek, žluč a moč i zaživací a odváděcí ústroje — pročistěné od všech nečistot, jedovatých látek. Příjemné k užívání. Je spolehlivý lék pro těžko pracující otce, osvěžovatel drahé matičky, výborný pro stařečky a nejlepším přírodním lékem pro Vaše milované děti. Cena velké rodinné krabice na dlouho stačící — \$1.00, vyplaceně. S každou objednávkou Vaší jednoho M. V. Apona Thé za \$1.00 — zašlu úplně zdarma jeden prášek na obličej za 50 centů. Máte obojí v ceně \$1.50 za \$1.00 vyplaceně. Tyto neobyčejné výhody jsou jen u mě k dostání, do 31. prosince 1938. Oba tyto přípravky učiní i hezký, milý dárek přátelům a známým od Vás. Marie Votýpká, 120 E. Wayne St., So. Bend, Ind.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Misii. Jednou pro vždy příspěvek 25 centů (nikdy není třeba obnovovat.)
Také zemřelí mohou být zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 West Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Zvláštní "seznamovací" nabídka pro milovnice a milovníky květin.

48 jednoletých a dvouletých sazenic vytrvalých květin, 13 krásných a nejoblíbenějších druhů za **POUHÝ \$1.10** poštou vyplaceně. —

Úplné uspokojení zaručeno

Hvozdíky (Sweet William)

WREXHAM a Gold Medal OSTROŽKY (Delphinium), nádherné druhy obrovských květů různého zbarvení. ČÍNSKÉ OSTROŽKY (Chinese Delph.) bílé a modře kvetoucí květiny které kvetou od jara až do tuhých mrazů. HVOZDÍKY (Sweet William), krásná květina mnoha barev. ZVONKY (Canterbury Bells), nádherné zvoncovité květy různého zbarvení. SLZÍČKY (Garden Pinks), velmi vonné, karafiát. podobné květiny mnoha barev. MÁKY (Oriental Poppy), velmi oblíbená květina obrovských květů. KOPRETINY (Daisies), krásné bílé a různobarevné kopretiny. MACOŠKY (Pansy), MEČIKY (Gladiolus), LEN ZAHRADNÍ (Linum), KRÁ-SNOOČKA (Coreopsis), a jiné druhy.

Ostrožky (Delphinium)

PREMIE! PREMIE!!!

Objednáte-li dříve než naše zásoba bude vyčerpána, přidáme k této neobyčejné nabídce **UPLNĚ ZDARMA:**

1 TRITOMA (Red Hot Poker), krásná květina s ohnivě červenými květy a která se prodává od 20 centů do 30 centů kus.

1 NOVI BELGI VYTRVALÉ ASTRY, nový druh aster s nachově zbarvenými květy.

Tato nádherná skupina květin, za kterou musili byste zaplatiti od \$3.00 od \$3.50 všude jinde, bude VÁM za-
slána v nejlepší čas k sázení za **POUHÝ \$1.10 POŠTOU VYPLACENĚ, USPOKOJENÍ ZARUČENO.**
OBJEDNEJTE DNES DOKUD ZÁSoba STAČÍ.

DO KANADY jest velmi obtížno zasílat sazenice, proto je tam nezasíláme. Na požádání zašleme semena.

Vaše objednávky adresujte:

"Česká Žena"

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Získáte-li nám novou odběratelku, zašleme Vám tyto sazenice zdarma

Kdo má pravdu. Soudce: "Z čeho jest vinen tento muž, pane inspektore?" — Policejní inspektor: "Z bigotrie, slavný soude. Má tři ženy." — Soudce: "Ale, ale, pane inspektore, vaše nevědomosti mě skutečně zarážejí."

To je přece trigonometrie, ne bigotrie."

Statistika. "Vás už nemůžeme pojistit," říká úředník pojišťovny starému muži. — "Pročpak ne?" — "Vždyť už je vám 98 roků." — "Ale statistika přece

dokazuje, že v tomto věku umírá velmi málo lidí."

Nemohl to kontrolovat. Lékař: "Měl jste v noci opět bolesti?" — Pacient: "Já nevím, pane doktore, já jsem totiž celou noc spal."